

Moorte Ghu

Nr. 7   1925

„Kristuse ja koguduse eest“

E. Usklikkude Noorte (Uskudewaheline) C. E. Liit.

Juhataja: K. L. Marley — Tallinn, Kotsebue tn. 6—2
Kirjatoimetaja: J. Peipmann—Tallinn, Allika tn. 5—6
Laekahoidja: J. Reinwaldt — Tallinn, Loode tn. 12—1
„Noorte Elu“ — toimet. aadr.: Tallinn, Iisraeli tn. 12—6
„ „ — talituse „ „ Luise tn. 11
„ „ — kirjad „ „ Postkast nr. 284.

„Noorte Elu“

maksab aastas:

liht paberil postiga . 130 mk., postita , 120 mk.
heal „ „ . 200 „ „ . 190 „
Wälismaale liht paberil 180 „ heal paberil 250 „

Pilkaja äfiline surm.

Selle aasta 4. mail on Londonis sündinud väga imeline surmajuhumine.

„Ratsionalistide ajalehe klubi“ pidutses ühes söögimajas Thomas Huxley sajaaastast sünnipäeva. Piduforraldaja Georg Whales tungis omas juhtkõnes kõvasti ristiusu peale tormi, tarvitades kõnes libedaid pilkefõnu, mida kahesaja hingeline kuulajaskond vastu võttis naeruga ja käteplakjutamisega. Oma juhtkõne mille järele pidi olema söömine ja tantsimine, lõpetas kõneleja järgmiste sõnadega:

„Söögem ja joogem, sest homme sureme ära. Ei, nõnda ma ei taha öelda. Ütlen wastupidi: Saake üksteise kätest kinni, sest täna me elame!“

Kõne järele keegi ligiolejaist oli just tõusnud ulatama karikat kõnelejale, kui see langes kokku toolile ja nende mõne minuti keskelt, mis järgnesid käteplakjutusile, kuuldi waid jurija korisemist. Kohalejõudnud arstide abil kanti jurija kõrwalruumi ja natukesel aja pärast teatati saalis, kus

orkester oli alanud mängima tantsumuusikat, et pidujuht oli suranud südamerabandusse. Dubseil tundmusil hajunes pidurahwas rutusti.

Harilikult ju ikka elawa ristiusu wastaseis ringkonnas arwatakse sarnaste asjade juhtumist wäljamõelduseks. Nüüd aga ei wõi keegi nii öelda, sest eelpool jutustatud sündmust loeti järgneval päewal ühes maailma suuremas ajalehes „Times'is“.

Milline wägew tunnistus seegi sündmus on piibli sõnade tõsibusest: „Jumal ei anna ennast mitte pilgata“.

Kas tahaksid sina, kes wõib-olla loed sedagi pilgates ja naerdes, surra kord oma pilkefõnede järel samati nagu Georg Whales. Waewalt wist! Ja ei tarwitsegi, sest Jumala heidus tahab find meeleparandamisele wiia. Leidub pilkajalegi weel armu ja andeksandmist risti all, kui täna sinna paika ruttad.

Sooime keelest P. S.

Minu ke kindel alus.

Professor S. Hergaard, kes on enne olnud tuntud jumalasalgaajate juhina Daanis, annab nüüd ühes oma kirjutatud raamatus järgmise tunnistuse:

„Sügawama kurbustundega mälestan seda päewa, millal efitseks algasin selle raamatu kirjutamist. Ei siis weel wõinud aimata neid muresid, mida sain läbi elada.

Minu elu saatustis, selle kannatusis ja koleduis on purunenud alus, millele enne arwasin wõiwat ehitada.

Diglasest usust teaduse tõelikkusse arwasin leidwat kindla puhkepaiga igas olukorras. Kuid sellest effiarwamisest olen wabanenud. Siis kui tormid hakkasid masendama ja minu teadus jõi-

dis murekeerdu, katkesid teaduse tarkuse jooned kui õmblusniit.

Siis hakkasin kinni sellest abist, mida nii mitmed enne mind on tarwitanud — otsisin ja leidsin rahu usust Jumalasse.

Selle järele ei ole küll ära heitnud teadust, waid olen talle annud teise tähenduslega paiga omast elust.

Kui pimeneb seesmisele filmale ja igasugune lootusjäre kustub, siis — see on minu täielik findlus — leidub ainult üks kaljupõhi, lihtne, kuid elaw ristiusk.

Õnnelik see, kes õigel ajal heidab anfru kindlale põhjale, enne kui jõuab elu äärmisele rajale!“

Sooime keelest P. S.

SISU: Unistuste hauad. Wilho Rantanen'i järele P. S. lk. 131. Jeesuse juurde. Joh. P. lk. 132. Warjatud õnnistuse teed. Jakob Kroeker. Eestistanud autori loaga M. Kerg. lk. 134. Sa oled Jumal! A. Leilow (luuletus). lk. 136. „Jääb Jumalasse“. M. Boddy järele J. Sarow. lk. 137. Kuidas juhtida maailma tähelepanu Jeesuse peale. A. Sildose kõne, peetud C. E. konwerentsil 1923. a. lk. 137. „Christian Endeavour'i“ (C. E.) liikumine. Jooni Ameerika C. E. konwerentsidelt. lk. 139. Muljeid 4. uskliküliõpilaskonwerentsist. 10.—15. aug. 1925. a. Maardus. H. K. lk. 140. Säiliw sügis. E. J. D. lk. 141. Rahu. J. W. lk. 142. Assiisi Franz, Jeesuse Kristuse sõjamees. H. von Rederni järele wabalt tõlkinud Joh. Sarow. lk. 142. Juubal. Jutustus weeuputusajast. H. von Rederni järele tõlkinud O. W. lk. 144. Mõndasugust. lk. 146. Kodumaa teateid. lk. 147. Wälismaa teateid. lk. 147. C. E.-laste piibliugemise teemiraamat. lk. 148. Kaanepilt: Kristus. Pildid tekstis: Imatra. lk. 133. Percv S. Forster. lk. 139. Koosolek Haapsalu lossiaias 5. VII. 25. lk. 141. Praegune Assiisi klooster. lk. 143.

Noorte Elu

Õesti Uskliffude Noorte C. E. Liidu häälekandja

Nr. 7

Viies aastakäik

1925

Unistuste hauad.

Walgeil wahutawail lainete harjul keerles ja kohises Jumatra. Majesteetlik mühin kostis kaugele metsade ja mägede taha. Kaugemale jõudes muutus see waitseks kohinaks, jutustades tähelepanelikule kõrwale wee metsikust jõust Jumala suures loodusel.

Mäsfawa Jumatra ülekäigul seifid kaks noort — noormees ja neid. Nad olid tulnud siia kaugelt, tulnud kandes põues elutüdimust, haiget ja wäsinud südant.

Waikides nad seal seifid. Minult kurblikud, küsiwad filmad jutustasid oma keelt, jumalagajätmise keelt — elule ja petisele maailmale.

Wiimaks kummardasid nad allapoole ja joonistasid rannakalju walgele seinale kaks risti — surmaristi.

Ja siis . . .

Kord oli olnud aeg, millal need, kess teekonda wäsinud noored, algasid elu suurte unistuste ja parimate lootustega. Sõbrad ümber naeratasid. Maailm kihises ja keerles. Ja see l u b a s palju.

Kuid siis tulid pettumuste raskead. Lootused raugesid enne täitumist. Unistused üksteise järele warisefid hauda. Tuli hinge pime öö, milles murelisefid südamed said nutta werd. Kui siis tee pimenes aina, siis ei jäänud waruks muud kui enneaegne haud.

Nad w a j u s i d elu wõitlustes.

Maailmas on palju wäsinud inimesi. Neid on palju wanade hulgas, kuid neid on ka lugematu hull noorte keskel. On nii mõnda eri põhjust, mis alla wajutawad. Leiwamured, haigus, surm, purunenud lootused ja mõned muud asjad wiiwad eluwäsimusele. Kuid fagedamail juhustel on siiski elutüdimuse põhjusteks p a t t. Patuteel, Jumalast kaugel olles wäfib hing.

Patt ei too südamele rahu, waid teeb südame-tunnistuse haigeks. Ja mida suurem maitsmisrõõm on maailma teel, seda suurem tust järgneb sellele. Patt rõhub südame-tunnistust raske koormana. See seob hinge nii kui ahel wangi ning wiib pörgusse, kui mitte Jumala suur arm õigel ajal ei pääse wabastama wangistatuid.

Just nii — Jumala suur arm! See on ainuke arstirohi patu ja roojuse wastu.

Jumal ei taha, et me wajuksime maailma ja huffa lähetsime, waid et meie õ n d j a k s ja õnnelikuks saaksime 1. Tiim. 2 : 4. Isfand tahab ja wõib anda igale ühele uut jõudu.

Õffi seda jõudu Isfandalt palwes, fina wäsinud hing!

Wilho Rantanen'i järele P. S.

Meeldetuletus

Palume nii hästi „Noorte Elu“ kui ka liidu juhatusel arwele tulewad rahad wõimalikult pea ära tasuda.

Liidu juhatus ja „Noorte Elu“ talitus.

Zeesuse juurde.

Kui kuski ühest tähtsast isikust on kuulda, siis püüab igaüks teda näha, kuulda, ja kui talt midagi võib loota, siis tahame tingimata isiklikult ta juurde minna. Kogu ilmas ei ole tähtsamat isikut kui Jeesus. Mii auline, püha ja õige ja seejuures siiski väga sõbralik, lahke, kaastundlik, andeksandja ja rikas heldusest kõigi vastu. Kõige sügavam meie hinge igatuste hulgas on igatus Jeesust näha. Temal on kõigile inimestele midagi anda, mis nende hinge õnnelikuks võib teha. Piibel ütleb, et ta on kõige inimeste, aga kõige enamasti usklikkude Dnnistegija. (1. Tiim. 4: 10.)

Kõik inimesed tarvitavad Jeesust. Aga väga palju on inimesi, kes Jeesust oma hinge tõlise sõbrana ei tunne ega tahagi teda tunda. Maailmas on palju õhtpilte, mis ka inimestele õnne pakuvad, ja niisugusel teel, mis lihameelele kergem ja lõbusam näib, oleks õnne väljaspool jumalikkude seaduste, puhta südametunnistuse ja õigluse piire. Kuid niisugune õnn on petlik ja kaduv.

Jeesust tarvitab igaüks, kes närtsimatut ja jäädawat õnne tahab omandada. Küll mõnigi arvab, nagu oleks ta siin ilmas õnne leidnud. Palju noori inimesi pärandavad juba oma wanemait suured warandused, kõrge kooliharidused. Nad võivad ilma mureta ellu astuda. Aga väga mitmeid niisuguseid trehwab laulja sõna:

Mis meie õnneks arwame,
Jääb hädaks, waewaks peagi.

Meie tunneme wiletsaid kerjuseid, joodikuid, trelide taga istujaid ja langenud inimesi, kelle hulgas mitmedki hea haridusega ja kord rikkad on olnud. Noormees ja neiu pidustuvad rõõmuga pulmapäewo abellu astumise puhul. Keegi neist ei aima, et mõnel on tund üksna ligi, kus ta murtud elu waremete juures troostimatult seisab.

Õnnelik ühendus ei kesta wähest aastatti. Kurjus rikub palju head, wiha häwitab armastuse ja surm ütleb kõige asja kohta wiimase sõna siin ilmas. Perekonnas, kus täna lusti ja nalja küll, võib homme leinalaul ja filmaweeojad waraks olla. Mii mõjuwalt räägib surm. Hea ema kaswatab armastuse ja hoolega oma tütrekest, tal on rõõm, kui ta täiskaswanud terve tütre võib kodust wälja saata teenima, jumalaga jättes soowib temale piisartilil kõige paremat õnne. — Linnatänawal tuli keegi väga näruses riides tütarlaps mulle wastu, keda ma kord parandusmajas haigena nägin, kui meie n. ü. päikesepaistetoiakond õnnetuile tütarlastele, kes seal wiibivad, laulmas käis.

Ta oli wahapeal terweks saanud, kuid praegu oli ta jälle väga haledas seisukorras, kuhu ta oli langenud. Külmetanud keha wärises, kõht oli tühi, ei olnud ka kuski päris öömaja. Täff leiba ehk mõned wäikesed anded ei suuda kauaks niisugust aidata. Küsisin temalt, kui kaua tahab ta nii elada ja mis õnne sellest tunneb, wastuseks olt nutuga segatud sõna: „Mu elu on õnnetu, warsti teen omale otsa peale.“ Ma andsin talle head nõu jälle ema juurde koju minna. „Ei ma julge enam emale ennast näidata ega teda kurwastada,“ — oli wastus. Mii siis armsad emad, teie olete weel rõõmsad, kui oma lapsi pool wigaseltsi

tagasi saate, mida terwelt maailmale andsite, teised loewad ajalehest nende nimesid: rongi alla wisanud, maha lastnud, ära uputanud j. n. e. Kui nüüd wadame kõiki ilmaõnne jõgesid, mis walupisarate meres oma lõppfängi leiawad, siis tõuseb küsimus: „Mis pärast see nii on?“

Wastus: Seepärast, et inimesed oma elu Ülem-saatjat ja Dnnistegijat ei tunne.

Jeesus võib kõiki õnnetuile jälle õnnelikuks teha. Mõtlemine nende wiletsate peale, keda ta aidanud: Bimedad — said nägijaks, kurdid kuuljaks, keeletud rääkijaks, halwatud terweks, jalutud käijaks, pidalitõbised — puhtaks, kurjast waimust waewatud — said mõistliku meele, kas nad see juures rõõmsad ja õnnelikud ei olnud? Ei wõi ühegi surnud tütre isa rõõmsam olla kui Jairus, kelle tütre Jeesus surmuisst üles aratas (Mark. 5: 41, 42). Ei kedagi lesknaisst wõidakse oma ainja poja matusel paremini troostida, kui Maini linna leske ema poja puusjärgi juures (Luuka. 7: 11—16.) Jeesus on seefama weel täna, mis ta sel ajal oli (Jeebrea 13: 8.) Sedafama Jeesust tarvitawad weel tänapäew need, kes oma elupäewi mõistawad dieti üles arwata. Jeesust tarvitab sa, armas sõber, kohe, kui sa oma wahakorra Jumalaga tundma õpid. (Jeer. 3: 13—15.) Jeesust tarvitab iga patune, kes püha Jumala filma ees halastust ja armu otsib. See on hea, et kõik tohiwad ta juurde tulla. Sõber, mõtle, misugune sa iial oled, ja tohid Jeesuse juurde tulla. Ta ei lüffa kedagi ära, kes ta juurde tuleb, (Joh. 6: 37), waid ta kutsub kõiki waewatuile oma juurde (Matt. 11: 28.) Wõi mõtled sa, et sind praegu midagi ei waewa, ehk ongi sul raskus südamel, aga sa loodad ise seda ära kanda.

Sa wõid oma noort elu filmade himu ja südametehtmise läbi lasta juhtida, kuid ära unusta, et Jumal sind kõigi asjade pärast wiimaks kohtusse kutsub (Kog. 11: 9; 12: 14).

Seal on faal, mis patukoorma diget raskust näitab. Waata Jumala õigust ja armastust, siis näed kui palju sul temale wõlgu on. Wiirwitad ja kaua oma wõlaga, siis tulewad aina uued protsendid juurde. Kui mitu korda on sind Jeesuse juurde kutsutud, kes tahab sinu wõla maha kustutada ja koorma ära wõtta, kuid sa oled ikka need terminid mööda lastnud minna ja tagajärg on see, et wõlg aina kaswab ja patt rõhub sind rängemalt. Sa käisid juba inimeste juurest abi otsimas ja püüdsid ennast troostida, kui sulle wõlki: „Mine rahuga, patud on sulle andeks antud.“ Kuid mis tundsid sa pärast seda? Patt oli ikka su küljes, himud said sinu üle wõimust nagu ennegi ja hirmu patu pärast wawas sind weel rohkem.

Ega inimesed kellelki patukoormat wõi wõtta. Meie wõime küll niisuguseid walelubamisi uskudes endid surmani petta, ja nii on tuhandeid weel surmatunnil petetud, mis seda hirmsam on, et nad kord igaweses ajas oma patuga ärkawad, millest neil igawes pole wõimalik lahti saada.

Et patu tagajärg nii tõsine on, seepärast kutsub Jeesus nii armsasti ja südamlikult kõiki patuseid oma juurde. Kuid patused on selle kutse wastu liig hoolimatud.

Moor wend ja öde, meie ei tohi mitte seda kütset unustada. Kui oleme ise päästetud, kui Kristuse armastus meie peale ajab ja patuste kahju meie südames põleb, siis läheme ja palume neid Kristuse nimel: „Tulge Jeesuse juurde ja andke endid Jumalaga ära lepitada.“

Tulge Jeesuse juurde noored, kelle ellu on patt lõõnud walusjad haawad, Jeesus parandab neid. Tulge ka wanad, kes oma terve elu olete pattu teeninud, Jeesus tahab teid wabastada, tulge teie, kes praegu paturöõmu joowastuses olete, teiegi saate imet näha, mis Jeesus teie juures wõib korda saata. Tulge teie, kurnad isad ja emad, oma kadunud laste pärast, Jeesus wõib neid üles otsida

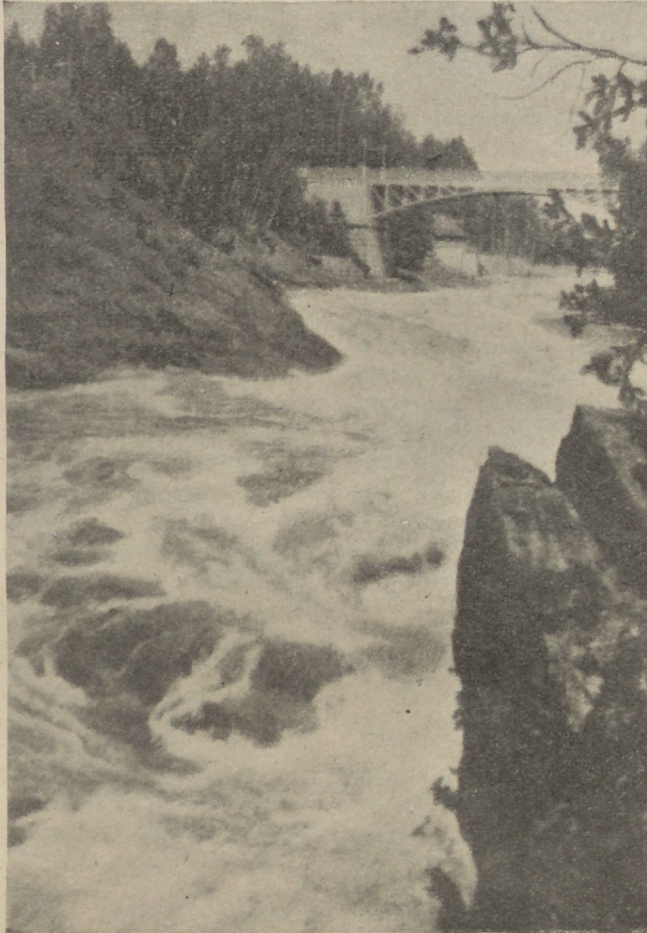
patukoobastest ja neid päästa. Jeesuse juurde tulles saab iga inimene näha, kui suur ja hirmus tema patt on. See on tee, mis peal wõib patust lahti saada, kui Issand meile terve paturegistri näitab, kus ka kõige jalajamad patud, isegi niisugused wäikesed üleastumised ilmuwad, mis inimene ise patuks ei arwagi. Kui ja Jumala ees seistes neid omaks tunnistad ja südamest kahetsed, siis on Tema hea ja ustaw ja annab kõik sulle andeks. (1. Joh. 1: 9.) Saatan on suur waenlane, kes keelab patuseid Jeesuse juurde tulemast. Ta ei häbene ka seista Jeesuse ees, kui nende wastane ja pealekaebaja. Aga seal on tema wõimus otsas, sest Jeesus ei taha ühtegi patust hukka mõista, kes armu palub. Tema hea meel on niisugusele öelda: „Ole julge, mu poeg wõi tütar, patud on sulle andeks antud“ (Matt. 9: 2 ja Luuka 7: 48). Kaks tähtsat õnnistust wõib

patune Jeesusest saada: Andeksandmine ja lapsedigus (mu poeg). Siiski wariseb ta Issanda ees oma roojast südant ja hirmust ärarikkumist tundes. Jeesus wõib teda täiesti troostida, Ta ütleb kahtlejale hingele kui Doomasel: „Waata minu käsi ja jalgu ja kõiki minu haawu, millest weri on woolanud, see sündis sinu eest, et sa wõid puhtaks ja wabaks saada. Usu seda, siis pead ja elama. Usu läbi saab patune Jeesuse nimes rahu (Rooma 5: 1.)

Kindlas usus tarwis Jeesusest täit andeksandmist wastu wõtta ja tänuksõnu meelt temale üles näidata usutunnistuseks. (Joh. 7: 38.) Siis saab patustpöörunud hingele õnnis tundmine osaks usu läbi. Püha-

waimu arm hakkab woolama ja südant eluwäega täitma, siis tunned Jeesust omas südames. Oh auline päästmistöö, mida Jeesus korda jaadab neile, kes Ta juurde tulewad. Jeesusel on omade tarwis weel palju häid andeid. Wäga kallis and on igawene elu, mis ta on lubanud. (Joh. 10: 20 ja Rooma 6: 23.)

Suur on usklikkude rööm, et nende nimed taewasse on üles kirjutatud. See on rööm, mis surmasi ei löpe. Meie tohime ikka Jeesuse peale loota (laul 84: 13) kõigis asjus. Tohime surmani tema järelkäijad olla. Jeesus ise manitseb meid alati Temasse jääda, et temast jõudu saades wõikime eluwilja kanda.

Imatra.

Noor sõber, kui sa tunned oma elus tagasihäämist, tunnud, et oled kui kuiwanud oks ilma armastuseta ja wali, mis tihti hõõrub walusasti teisi. Tule jälle ligemale Jeesuse juurde! Tule pane oma wead ja puudused Tema ette, ta ehib sind uue armu ja õnnistusega, nii et sul suremat igatust pole, kui oma Jeesust näha saada ja tema tulemist oodata. See aeg pole enam kauge, kui meie ta palet saame näha. See on rööm, mida siin millegagi ei saa wõrrelda. Jeesuse juures, (tema riigis) saame ka kõiki pühastid näha, kes usu pärast palju on kannatanud. Seal saame röömuga meie armsaid omakuid näha, kes usus surma läbi meist lahkusid. Seal ei waewa ükski asi meid enam, kurbtus ja pisarad on seal unustatud. Jeesus tahab neid seal oma juures röömustada, kes siin tema järel käies ilma ära põlatud ja ta nime pärast on teotatud (Joh. 17: 24). Paulus ütleb, et Jeesuse armastajaid

ford pilwedesse tema wastu kistakse, kui ta ilmub. Eks see ole röömus sündmus sel ajal, kui kõik rahwa sugu maa peal hirmu pärast hulub. See on meie igawene lootus, et peame ikka Issanda juures olema (1. Tess. 4: 17, 18). Õnnis on see, kes Jeesuse juurde tuleb! Argu jäägu ükski tulemata. (Rlm. 19: 9.)

Kes aga Jeesuse juurde ei taha tulla, kes tema kutsujumist ei hooli, põlgab tema armastust, arwab paremaks pattu ja kristusjewastast teenida, see saab ka oma igatsetud palga. Ta pärib furd neel eluasemed, mis tema isandale ja sõpradele on walmistatud. Jeesusest, keda ta pole elades armastanud, lahutatakse ta

igawesti ära. (Matt. 25 : 41 ja 46.) Mida külvad,
seda lõikad. (Kaalat. 6 : 7, 8.)

Küll esmalt lai on patutee,
Seal pole muud kui rõõmu.
Ja aga pärast waewane

Täis ahastust ja hirmu.

See elutee on esiti
Järf, kitsas, waewaline ;
Ja aga pärast tasane
Ja wiimaks rõõmuline.

Joh. P.

Warjatud õnnistuse teed.

Jakob Kroeker.

(Gestistanud autori loaga M. Kerg.)

Silfaksjäänud abi.

„Jesand, oleksid sina siin olnud, minu wend
ei oleks mitte surunud.“ Joh. 11 : 21—32.

Neid sõnu rääkisid Maaria ja Marta oma sü-
damekurbtuses. Nad tundsid rasket hingewalu, sest
surn oli neilt ainsa armsa wenna wõtnud. Oleks
nende õpetaja abi õigel ajal käepärast olnud, poleks
see kurwastus neile tulnud. Maaria ja Marta ei
mõelnud kaksipidi, et Õpetaja, kes tihti nende ma-
jas kallid sõbrana wiibinud, neid kolme südamest ei
armastanud. Ja nad teadsid ka, et Temal Juma-
last wõimus oli wenda terweks teha, seepärast saatsid
nad omast kurbtusest ustawale sõbrale sõnumeid,
õeldes : „Jesand, keda sina armastad, see on haige.“

Maaria ja Marta ootasid ühe tunni teise järele,
aga Õpetaja ei ilmunud. Aksteise järele jooksid
nad wenna haigewoodi juurest maanteele waatama,
kas Jeesust on näha tulemas. Usjata. Ei Jeesust
ega jüngerid ei olnud näha. Kurnawa palawiku
hädaohus jäi wend ikka nõrgemaks. Ta hingas ikka
raskemini. Sed hoidsid ta palawat kätt kattes oma
käte wahel. Külm higi kattis ta otsaesist ja ikka
weel lootsid õed : „Ta tuleb ! Aga ta ei tulnud ! —

Laatsarus oli surunud, ja õed olid oma kallima
siin maa peal hauda sängitanud. Siis alles tuli
äkitselt teade Jeesuse tulekust. Marta ruttas Te-
male wastu ja teretas Õpetajat sõnadega : „Jesand,
oleksid sina siin olnud, minu wend ei oleks mitte
surnud.“ Sedasama ütles ka Maaria Jeesust hil-
jem nähes. Sed ei aimanud, et Õpetaja oma hil-
jema tulekuga neile suuremat armastust tahtis üles
näidata.

Meie saame ikka uuesti tunda ja näha, kui au-
line meie Õpetaja on. Maaria ja Marta olid Jesan-
dat kui oma rahwa suurt arsti ja prohwetit tundma
õppinud ja teadsid, et Temale oli antud Jumalast
wõimus pimedate filmi awada, halwatuid ja pidali-
tõbiseid terweks teha ja tuhandeid wäheste leiwa ja
kalaga toita. Nad ei teadnud aga weel mitte, et
Temal wõimus ka surma üle oli. Seda pidid nad
nüüd oma filmaga näha saama.

Maaria ja Marta lootsid Õpetaja au oma wenna
haigewoodil näha, nad pidid aga juuremat au ilmu-
tust oma surnud wenna haura ääres nägema. Sed
austasid Jeesust seni kui arsti ja prohwetit, nüüd
pidid nad Seda kui surma üle walitsewat Jesandat
tundma õppima. Surnud wenna haura ääres õppisid
nad Jumala suurimast saladusest aru saama, nimelt,
et ükski wõim ei saa meilt rõõwida ühtki õnnistust,
mida Jeesus ei suudaks meile uuesti ellu kutsuda.

Seepärast käskis Jeesus jõudes ühes Maaria ja

Marta seltsis hauale, kaasleinajaid : „Tõstke kiwi
ära !“ Kui Marta seda kuulis, ütles ta : „Jesand,
tema haigeb ju, sest tema on ju neli päewa hauas
olnud !“ Jeesus aga ütles temale : „Eks mina ole
sulle õelnud, kui sa usuksid, saaksid sina Jumala au
näha ?“

Marta wõis Jeesusesse uskuda oma wenna ter-
wenemise, aga mitte oma wenna ülestõusmise mõttes.
Sel alal ei tunnud tema seni muud kui kõdunemist.
Ja wägewaima jumaliku käsusõna peale, mis ka
surnud wõib üles äratada, wastas ta umbusklikult :
„Jesand, tema haigeb ju !“

Tihti on Õpetaja meile ilmutades omi imetegusid
ja ülestõusmisjõudu uuel kujul leidnud, ka meie juu-
res umbusku. Meie tõendame küll, et me Temasse
usume, kuid me usume nii palju, kuhu meie koge-
mused ulatuvad. Me teame, et Ta ustaw on ja
suuri asju teeb. On ju meil elamusi, kus Ta on
wastanud hädas meie appihüüetele heldete andidega.
Kui Ta aga meid uuele pinnale asetab, meilt wõit-
lust ja ufukatseid nõuab, ja meie oma tööpõldu
surnuluiga leiame kaetud olewat, milledest inimarwa-
mise järele midagi loota ei ole, siis wastame ka meie,
Marta kombel : „Jesand, ta haigeb ju !“

Meie kaksipidi mõtlemistest hoolimata nõuab Õpe-
taja : „Tõstke kiwi ära !“ Sest elu peab takistamata
surma juurde pääsma, nii kui arst haige juurde.
Kui Jeesusele tee Laatsaruse hauda oli wabanenud,
tõstis Ta filmad üles ja ütles : „Ma tänan Sind,
Ja, et Sa mind oled kuulnud. Aga nüüd teadsin,
et Sa mind ikka kuuled ; aga rahwa pärast, mis
siin ümber seisab, räägin mina, et nemand usuksid, et
Sina mind oled läkitanud.“ Ja kui Ta seda sai
õelnud, kirjendas Ta suure häälega : „Laatsarus, tule
wälja !“ Ja surnu astus wälja. Elu wõitis surma
ja ilmutas Jumala au kõdunemise pinnal.

Selles walguses paneme tähele omas elus ju-
m a l i k k u h i l j a k s j ä ä m i s t.

Ra meil on oma haige Laatsarus, kelle terwene-
mist meie soowime. Ra meie oleme Jesandale tea-
dustanud : „Jesand, keda Sa armastad, see on haige.“
Ja meie ootame päewi, nädalaid, aastaid, ja Jee-
sus ei tule.

Jumala waikimine on mõnikord Tema kohtu-
otfus meie truuduse murdmise ja pattude pärast. Kui
Jumala Waim Saulilt tema sõnakuulmatuse pärast
oli lahkunud, ei annud Jumal temale wastust tema
palwete peale. Meie ei wõi imeks panna, kui Ju-
mal meie palumisele ja appihüüdmisele ei wasta,
sest Tema on meid ka hüüdnud, ja meie ei ole Te-
male wastanud. Maaria ja Marta ei olnud seda

jüüdi mitte teinud. Nad ei olnud Špetajat milgi kombel haawanud ehk kurvastanud. See paistab nende sõnumist välja: „Isjand, keda Sa armastad, see on haige.“ Siiski ei tulnud Jeesus. Isjanda kavatsus oli ennast Maariale ja Martale juurema auga ilmutada, mida nad aimatagi ei võinud. Ma ei tea, misjulgusele Laatsarusel sina Jumala abiga terwenemist sooviksid. Wasť oma lapsele? Ehk oma mehele või naisele? On sul perekonnas rasket kooramat kanda? On sul wasť kahju ja raske äriilise seisukorra all kannatada? Ehk kurvastavad sind olud rahwa ja Jumala koguduse keskel? Wasť on meil ühised Laatsarused, kes meile mõlemale südamewalu teewad, ja milledele meie Isjandalt abi ootame?

Nimetan näiteks meie päewil suurel määral rasket haigust — pattu — põdewat noorjugu. Me teame, et Jeesus teda armastab. Tema tahtmine on nende noort jõudu Oma Isa teenistuses tarwitada. Meie soowiksimine, et uus elujõud meie noorjoo tugewaks teeks, kuna ta ikka enam meie aja pattu ja umbusu wõrku langeb. Mõni isa ja ema on juba filmaweega kurtnud: „Isjand, kui Sina siin oleksid olnud, mu laps ei oleks mitte surnud!“

Ehk waatame, kuidas meie rahwas kõlbluse ja usu poolest langeb. Rogu rahwas on haige, nii kui Laatsarus. Jumalakartuse üle pilgatakse, mingit korda ei peeta enam pühaks, keegi ei hooli kõlblusest, ega taha oma himude wastu wõidelda, südame-tunnistus waikib, kedagi ei wõi usaldada, ei ole enam piiri wale ja tõe wahel, masfid hõiskawad lihawabaduse joowastuses ja kogu rahwaskond langeb ikka sügawamale ja kaotab wiimaks elujõu.

Ehk waatame meie aja lagunemist jumalarahwa keskel. Meie hing hõiskas rõõmu pärast, kui mõne aasta eest tagasi alliansitlikumine Jumala kogudusest maapeal läbi käis. Kui suured olid meie lootused nãhes, et usklikud mitte enam selle peale rõhku ei pannud, kui palju wennal veel täiuselt puudub, waid kui palju Jumal juba tema kallal on töötanud. Ja sellel pinnal oli kerge kõigi jumalalastega ühendust luua, ka nendega nimelt, kellel teine arusaamine oli kui meil.

Meie päewil on asi muutunud. Kes woole tunneb, mis üksikuid jumalalaste seltskondi enesega kaasa kifuwad, see teab, et see Laatsarus haige on. Sellest hoolimata, et mitmed alliansikonwertsid on korraldatud, otsib ometi igaüks enamwãhem oma kasu, aga mitte ligimese. Iga ringkond ja grupp ja iga üksik isik püüab toetada oma erahuwi Jumala tõe kätte all.

Ja Jeesus armastab seda Laatsarust. Enne surma tegi Jeesus palwet oma jüngrite eest, et nad ikka üksmeelel oleksid. Seepärast läkski Tema surma. Sest Jeesus ei surnud mitte ükski rahwa pattude pärast, waid ka jeks, et Tema surma läbi kõik lahused jumalalapsed ühendataks. Ja Jeesus teab, et see, keda Tema armastab, haige on. Meie oleme seda Temale teatanud.

Wahest on surnud meie Laatsarus ennem, kui meie kutsutud Špetaja on saabunud. Leinates seisime meie tema haua ääres, ja lootus tema ajalikuks ülestõusmiseks oli kadunud. Kõik tema külge seo-

tud lootused matsime meie temaga kaasa maha. Ka meie lootus, et ta üles tõuseb, aga ainult wiimisel kohtupäewal.

Ra praegusel ajal astub Jeesus meie keskele, kui Tema tund on tulnud, ja nutab nutjatega, ja küsib meilt, kuhu meie oma lootused oleme maha matnud. Meie näitame Temale kohta ja Tema tuleb meiega hauale kaasa ja käseb: „Tõstke kiwi ära!“ Meil aga on lootus, et arm ja waim wõidawad kadunu, ja meie protesteerime Martaga: „Isjand, ta haiseb ju!“ Kui Sa aga warem oleksid meile appi rutanud. Kui ja ennem oma Waimu tuult oleksid lasknud puhuda, kui Sa meid niisuguste woolude eest oleksid kaitsnud, kui Sa meile waremini omi plaane ja mõtteid oleksid ilmutanud — siis ei oleks meie wend mitte surnud, ja meie ei oleks temaga omad lootused maha matnud. Aga nüüd, kus ta ju hauas on kõdunemas, ei näe meie mingit ülestõusmise wõimalust.

Jeesus ei wõta aga oma käsusõna tagasi: „Tõstke kiwi ära!“ Ja kes usus sõna kuuleb, näeb ka meie ajal, kuidas arm Laatsaruse haulal kõige aultsemalt wõidab. Seda hauda, mida meie temas asuwa mädanemise pärast oleme kinni katnud, ei ole olemas, kuhu Jeesus elu ja ülestõusmist ei wõi anda. Riwide koristamist aga jätab Ta minu ja sinu hooleks. See on meie wõimupitris. Meie wõime koristada kiwe, mis elule surma juurde pääsmist takistawad. Surnule wõib elu ainult sellest tulla, kes ise elu ja ülestõusmine on. Meie wõime, nagu Eškiel, surnuluiga kaetud põllul seistes surnuluile kuulutada, aga ainult tuul ülevalt wõib kuivanud luud elawaks teha ja suurt ülestõusmist nende keskel luua. Sest, kus usk ülestõusmise wõimalust arwesse wõttes, kiwi sõnakuulelikult julgeb ära tõsta, mis surnud Laatsaruse hauda paistab, seal näeme ka meie ajal ikka veel surnuid uuele elule üles tõuswat.

Päästearmee kadunud kindral kuulis Špetaja käsku: Tõstke kiwi ära! Isjanda käsu täitmisel julges ta langenute ja joodikute, nende wiletsait kõige wiletsamate surnuhadadelt kiwi weeretada ja Jeesust surnute juurde wita. Mõned protesteerisid selle wastu, kartes haudadest wãljatungiwat surnuhaiju. Mis sai maailm aga nãha? Jeesus astus awatud hauda ja hüüdis: Laatsarus, tule wãlja! Ja tuhanded on päästearmee ennastalgawa teenistuse ja julge tunnistuse abil kõige sügawamast pimedusest ja wanglast tõewalgusele ja waimu- ja eluwabadusele juhitud. Kui ka mõned neist esialgul surnulindega olid seotud, päästis neid ohwrimeelne rawitsemine ka neist kõidikuist, ja juhtis neid uue elu uutele radadele. Mingi wõim maailmas ei saa tulewiku ajaloost seda samariitlaste teenistust maha kustutada, mida ohwrimeelne Päästearmee armastus tuhandeile kõigist wiletsamaist kõigist rahwusest on üles näidanud.

Dr. Bãdeker käis puudustest ja wastoludest hoolimata Wenemaa suuri wangihooneid waatamas, ot-sis Siberi laialistes lumelaantes sunnitõõle mõistetud kurjategijate asukohad üles, ja käis Sahaliniski, ja awas oma Špetaja käsku täites, igalpool wangide surnuhaudu.

Mõnigi mees raputas pead „suure kuninga käsk-

jalga" nähes, kes ühest wanglast teisi reisis piibleid ja uusi testamente jagades. Mõnigi ametnik watas temale Marta sõnadega: „Isjand, ta haibeb ju!“ Aga Jeesus seisib oma julase kõrwal tema teenistuses, ja käib kaasas wiletuse ja häda furnuhaudades hülldes: „Laatfarus, tule wälja!“ Ja mis mingisuguste karistuste ega kohuotsuste abil kätte ei saadud, seda tegi südamesse tungiw tunnistus Jumala armastusest: Suurimad kurjategijad said waguks nagu talled, ja kandsid Jeesuse Kristuse wangidena raudu.

John Mott seisib waimus meie ülikoolinoorjoo furnuhaua ja nuttis. Kui ta kord öö ajal metsas põlwili palwetas, tuli Jeesus tema juurde ja käskis: Tõsta kiwi ära! Usus töötas ta üliõpilaste keskel, reisis ühest maast teise, ühest ülikoolist teise, ja igalpool, kuhu ta saabus, kuulajid tuhandes akadeemikud sõna ristist. Kristlik üliõpilaste liikumine kogu maailmas, mis tunneb sügawat huwi tõe probleemide wastu ja wõtab osa elawalt misjonitööst, on tunnistuseks, et mõnigi furnu on ristilöödud Jeesuse ülestõusmisjõul ellu äratatud ja omast hauast wälja tulnud.

Astakümnete eest nähes wene rahwa furnud õigeuskliku wälmististe kommete teenistuse ja kõigile poole lukustatud kiriklusega kadus meil lootus, et see Laatfarus wõiks üles tõusta. Aga Jumal walis omale tunnistajaid, nagu Raboshapka, Iwanowi ja teisi, kes julgesti wäes ja waimus Tema tunnistajid, ja sellega Wene rahwa furnuhaua awasid: Jeesus astus furnuhauda ja hülldis wene rahwa kirikuile: „Laatfarus, tõuse üles ja tule wälja!“ Ja mis meie ewangeeliumi waimu liikumise esialgel mitte ei arwanud võimaliku olevat, seisab nagu ülestõusmise imetegud meie filmade ees. Miljonid on Jee-

sus ellukutsujumist kuulnud, ja on sest ajast saadik oma eluga elawaks Jumala templiks wene rahwa keskel saanud.

Kui sõjaajal mõned miljonid wene sõjawange okastraadi taga elasid Saksamaal ja sakslased tuhandetes tähele panid katkestatud hinge, waimu nüridust, elutüdimust, waguwat mõtteta olekut omas wiletuses, siis ei oodanud keegi, et wene meeskonna ühishauas elu ärkab. Jeesuse käsul julgesid mõned haualt kiwi weeretada ja Jeesus hülldis furnuhauda oma loomat elusõna. Ja kohin käis wene sõjawangide furnuluisi läbi ja tuhandes tõusid üles uuele elule ja tulid kui ristilöödud ja ülestõusnud Jeesuse käskjalad oma kodumaale tagasi.

Rogu meie õnnistatud ja laialdane misjonitöö on alanud elust, mida Kristus on jellel kujul äratanud. Meie eftimejed piiblikursused laagrites, meie pärastine piiblikool Vernigerodes kogus uuele elule ärnanute keskest juhtiwaid wendi ja seletas neile sügawamini, kui suure õnnistuse osaliseks nad Kristuses on saanud. Suurem osa neist töötab tänapäew Wenemaal ja püüab wene rahwa furnuhauale teed walmistada Sellele, kes neid furnuisi ellu äratab.

Need on mõned üldised tuntud kogemused meie aja suurest ülestõusmisest, mida meie misjonialal Laatfaruse haua oleme läbi elanud. Jeesuse käsk oli: Tõstke kiwi ära! Ja kus Tema julased ja neitsid käsku täitsid, tungis ülestõusmisjõud ja elu furnuhauda ja äratas teda uuele elule. Kui Jumal ka tihti laskis sündida, et meie matime ennem kõik lootused maha, kui Tema meile appi tuli, nägime siiski ometi, kuidas omal ajal Päästja arm ka mädanemise kujul weel aulikule wõidule pääfis. Siis sai ka meie usk oma troostiks natuke sügawast saladusest aru: Jeesus ei jää kunagi hiljaks!

Sa oled Jumal!

Ma tunnen sind, Sa isa igawene,
Ei sinu eest wõi olla keegi teine —
Kes hingele wõib anda troosti, elu,
Ja saata ära pisarad ja walu
Kui sa mu Jumal.

Sa ikka alati mu juures seisad,
Kui komistan, mind isalikult aidad
Ja jõuga kinnitades teele saadad.
Ka siis kui pilk'jakari järel hüüab:
Kus on su Jumal?

Sa suurustad: „Ma Jumalat ei usu!
Mul puudub huwi seks ja kel sest kasu?“ ...
Kuid kellel' ohwrind, mis sul püha oli —
Jõud', noorust, aateid ... kel' see kasuks tuli?
Kes on see Jumal?

Ons Jumal warandus, mis endal korjad?
Ehk jälle au ja lust, kes teab mis kõike orjad?
Saad elu neilt kui oled surmahädas ...
Wõib aita ta? — miks imestad kui küsin;
Kus siis su Jumal? ...

Küll jumalaid siin ilmas ohwreid saanud!
Kuid kuhu on nad tänapäew kõik jäänud?
Kõik kadusid! kui Sind nad tunda said ...
Sa aga olid, oled ja Sa ikka jäid!
Sa üksi Jumal!

Sa oled Jumal, maapeal ja ka taewas,
Sa aidad rõhutuid siin kõigis waewas!
Sa siiski näed, mis sünnib praegu ilmas —
Weel kannatad, pead pilkajaid ka silmas.
Sa oled Jumal!!

1. II. 25.

A. Leilow.

„Jäab Jumalasse“.

1. Joh. 4:16.

M. Boddy järelle J. Sarow.

See on auline Jumalasse jääda ja Jumalas elada, aga veel enam igatseb Jumal meis elada. Jumal tahab meile puhkepaigaks olla, sügawaima hinguse ja täielikema rahu- ja armastuspaigaks, kus maailma ja väliselu kära meid puutuda ei wõi. Aga millistest proowidest ja kurvastustest peame enne läbi minema, kui sinna jõuame! Jeesus hüüab meie wastu: „Tulge minu juurde, ma tahan teile hingamise saata“. Ja Tema hingamine on tõesti hingus, sest ta on ühtlasi täielik armastus. Oleme meie sinna jõudnud, siis süwendab meid Pühawaim ikka enam Jumalasse ja äratab üles meis Tema tahtmist.

Maailmas walitseb kohutaw segadus: saatan tahab rahu meilt röövvida, aga meie süda waatab üksinda Jumala ja Talle peale. Pühawaim avaldab seda meile ikka sügawamalt, et lunastustöö täiesti on lõpetatud. Nii hingame meie Jumala rahus ja armastuses, ja Teda kummardada ja Tema tahtmist täita on meie ainumäe elueesmärk, milles meie inglitega ja taewa sõjawäe hulkadega oleme ühendatud.

Jumaliku Kolmainuse isikuil on igapähe oma määratud ülesanne ja see maksab ka meie kohta. Igal usklikul on oma anded ja ülesanded, milliseid me wastastifku peame tunnustama, muidu ei leia me täielikku armastust. On Jumal sulle midagi ilmutanud, siis ole Talle selle eest tänulik, aga ära nõua, et kõik õed-vennad sinu arwamist peawad jagama. Ole rõõmus oma ilmutuste üle, kui Pühawaim sulle risti ja were tähendus sügawamalt võib ilmutada. Lase enda kaalumised ja mõttekujutused waikida, et Pühawaim sulle Jeesuse ja Tema tulewiku au ikka rohkem võib paljastada. Uus elu peab sinus äratatama ja sa hakkad Jeesust nägema. Siis hakkawad maisjed asjad kaduma ja meil pole enam aega teiste üle mures olla.

Mis Pühawaim meile näitab, tahab Ta ka meis

ilmutada, niipea kui me armastusse jääme. Aga Jeesuse armastus on ainult siis olemas, kui meie oleme järele jätnud ennast keskpunktiks pidamast ja oma au otfimast, sest Issand ei taha mitte oma au meiega jagada. Meie peame õppima üksteist wastastifku kandma ja peame sügawamale tungima Jeesuse risti tähendusse, kuidas Tema täielikus abituses meie patud kandis, meie eest patuks sai ja neid ära wõttis. Samuti wõttis Ta ka meie haigused ära ja murdis waenlase wõimuse. Jumal oli Kristuses ja lepitab maailma iseenesega ära. Siis tuli ülestõusmishommik, Kristus ülendati aukuningaks ja läks tagasi Isa juurde, et Pühawaimu maha saata, Üksinda Tema läbi wõime me oma patu inetusest ja Jeesuse aust aru saada. Aga nüüd on kõik lõpetatud: Kristus on meile Isa ilmutanud, ja jääme meie Talle sõnakuulelikuks, siis saame Jumala elu, rahu ja rõõmu endas läbi elada ja tunda. Milline au on see! Sul pole muud tarwis teha, kui Jeesuse peale waadata ja end Tema kätele wifata, kui ka terve maailm sulle wastu oleks: hingab su tahtmine Jumalas ja usaldab ja Teda täiesti, siis wiib Ta sind waikusel edasi.

Kurat püüab sinu huwiid teiste asjade kohta juhtida, et sa sügawamale Jumalasse ei wajuks. Aga sa pead täiesti Jumalas otja saama, et mingit ruumi enam muile asjule pole. Siis wõid sa alati armastusse jääda, nagu Jeesus alati armastusse jäi, ja see on Tema tahtmine sind ikka sügawamale sellesse armastusse wajuutada. Ta ei taha sind ialgi maha jätta ja tahab Isa sinus ilmutada. Pühawaim tahab sind Jeesuse kujuks muuta ja sind jäädawasse sügawaima rahu ja usalduse seisukorrasse süwendada. — Ja pead sa läbikatsumise tule ahju minema, siis on sinu Issand su juures „inimpoja sarnasena“ sinu kaitsja ja wäljatooja, et tule haigugi sinu küljes pole tunda! Halleluuja!

Kuidas juhtida maailma tähelepanu Jeesuse peale.

A. Sildose kõne, peetud C. E. konverentsil 1923. a.

Ainult see, kes Jeesust ise on tundma õppinud, võib teisi Jeesuse tundmises juhtida. Kõik, kes Jeesuse omaks saanud, teawad kui raske oli Issandale ennast neile õieti armsaks teha, sest Temal polnud seda nägu, et Teda oleks ihaldatud. Just sama vähemeeldiw ja mitteihaldataw on Jeesus praegu kogu maailmale. Ta on liig halb. Ärateotatult ja werisekspektult ripub risti ja sureb needmissambas, — see kõik ei paku seda, mida süda ihkaks. Õieti ütleb Jeesaia: „Ei Teda pandud mikski, Ta oli kõige halwem meeste seast, üks mees, kes oli täis walu ja kuulus haigusest, ja igäüks pööris omad silmad Tema pealt ära, ei Teda pandud mikski, et meie Temast ei hoolinud“ (Jeesaia 53:3).

Oleks Jeesus ilmunud kuninglikus aus ja suures, siis poleks Temal austajatest ja järelkäijatest puudust olnud, kuid niisugusena, nagu piibel Teda meile kirjutab, tasase ja südamest alandliku Ju-

mala Tallena pole Temal paljude silmis mingit wäärtust.

Ometi on temas warjatud wäärtus, mis kohe silma ei paista; Ta on waranduse sarnane, mis on põlluauku warjule pandud, mille omandamiseks, kui see kord leitud, kõik ära antakse (Matt. 13:44).

Kõige enam nõuab maailm Jeesuse tunnistajatelt elu. Kui mitu korda, kui Jeesusest tunnistad, saad wastuseks: ega siis need õpetajad ise nii ei ela, kuidas nad räägiwad. Kus elu ja sõnad käsi-käes ei käi, seal ei saada ka kõige tulisem tunnistus midagi korda. Paljud jumalalapsed eksiwad mõeldes, et see ükskõik on, kuidas nad ennast maailma wastu üles näitawad. Maailm, kes sagedasti piiblist põlastusega räägib, tunneb siiski väga peenelt wahet usklike ja uskmata wahel. Wiga, mida ta enese juures sallib ja wabandab, ei salli ta ühe jumalalapse juures mitte.

Kuigi ta piibli õpetust omale juhtnööriks ei sea, teab ta siiski väga hästi, mis ühele jumalalapsele lubatud ehk mitte, ja pilke ning naeru alla langeb iga piirist üleastuja, kuigi see inimliku nõrkuse ehk kiusatuse mõjul sünnib.

Præguse aja maailm ei loe piiblit ja talle on tarwis elada Kristuse elu, et ta loeks usklike elust Kristust ja leiaks tema õige väärtuse, sest iga jumalalaps on Kristuse raamat, mida tunnistakse ja loetakse kõigist inimestest (2. Kor. 3 : 2—3).

Sõdurit võib igal ajal kergesti ära tunda tema mundrist; ka tema rügementi ja aukraadi võib kohe kindlaks teha. Nii tuntakse ka jumalalast tema tegudest. Jeesus ütleb: „Teie walgus paistku inimeste ees, et nemad teie h ä i d t e g u s i d näewad ja austawad teie Isa, kes taewas on.“

Maailm otsib walgust, otsib elu. Tal on rahutu süda, mis patuteenistusest waewatud ja täis valu. Pimeduses ümber eksides otsib ta walgust, rahu ja seda, mis teda õnnelikuks teeks.

Hingearsti Kristust ta ei tunne, pidades Teda liig halwaks. Tarwis on helgiwiskajad, kes Kristuse walgust eneses hoides seda oma elu läbi pimedasse maailma laseksid paista.

Apostel Peetrus paneb selle ülesande just usklikele naiste südamate peale, et nad oma waikse kristliku eluga wõiksid omad mehed ümberpöörmisele tuua.

Waikne elu on alati kõige parem jutlus olnud ja seda on ikka otsitud.

Nägemata abinõuks maailma tähelepanu juhtimises Jeesuse peale on palwe. Palwe on ka jõuallikaks uue elu saamiseks. Kui sisemine jõud hakkab lõppema, kui pimeduse wõimus Kristuse elu meis tahab tumestada, siis tuleb eluallikast kummardades jõudu wõtta waikses palwes.

Sagetihti on eestpalwe suutnud pöörmisele tuua inimesi, kes pole teadnud seda soowidagi. Kord ühel usklikele koosolekul kurdab üks õde oma pöörmata omaste üle, kes külas elawad ja igatseb väga, et nad päästmist saaksid. Keegi noor wend astub üles ja awalda soowi, et tahab nimetatud külla minna armuõpetust kuulutama. Kõik imestawad: „Kuidas sa lähed, ega sa mõista neile midagi rääkida.“ — „Kui ma ka weel rääkida ei mõista, aga ma palun nende eest Jumalat!“ wastas noor wend. Järgmisel päewal läks ta ennast sinna külla sulaseks pakkuma. Kõigil juba sulased wõetud, ei tarwita enam keegi. Wiimasse tallu wõtab peremees teda teenijatüdrukuga palga eest. Tüdruk oli küll juba palgatud, aga weel tulemata, ja peremees ütles, et kui noormees selle palgaga nõus on sulaseks hakama, siis on kaup kindel. Noor wend oli nõus, ja peremees rõõmustas, et sai sulase odawa palgaga. Noormees täitis truult oma kohuseid ja peremees oli temaga väga rahul. Õhtul päewase töö lõpul käis noor wend ikka laudalakas külarahwa eest Jumalat palumas.

Ühel õhtul läheb perenaine waatama, mis sulane seal ometi iga õhtu teeb ja kuuleb, kuidas see kõikide eest palub, ka oma pererahwa eest. Pisarsilmil räägib ta toas sellest mehele, keda väga

liigutab see kuuldes, et sulane nende hingede eest muretseb. Kui sulane tuppa tuleb, teeb peremees ettepaneku, et selle asemel, et laudalakas paluda, üheskoos toas wõiksid paluda ja algasidki ühes koos paluma Jumalat. Ei leppinud wiimaks isekeskis paludes, waid hakkasid ka naabreid kutsuma palwetunnile, kuni wiimaks terve küla palwetundidele kokku tuli, isegi naabrikülalt.

Kiriku ajalugu räägib Augustiinuse emast Monika'st, kes 18 aastat wäsimata oma poja eest Jumalat palus, kuni poeg wiimaks päästmist sai ja Jeesuse wastu wõttis.

Ilma eestpalweta on ka jumalariigi töö tähtsusetu. Kui mitu korda jääwad koosolekud õnnistusetu; küll lauldakse ja räägitakse, aga kõik on nii tume ja raske, ei suuda pimeduse wõimused murda, ei tule hinged walgusele ega päästmisele. Oma jõuga ei jäksa wõita põrgu wägesid.

Kõik hästi läbimõeldud kõned ja kunstimaitse- lised laulud ei suuda midagi korda saata hingede juures, kui eeltöö on tegemata. Sõjaajal teab sõjawägi väga hästi, kui tähtis on kahurvägi, kes eeltöö ära teeb. Patarei on küll kaugel, mõni werst lahingu liinist eemal, aga seal kaugel teeb ta oma tööd. Kantakse ette rasked kuulid, aetakse suurtüki torusse ja hirmsa wingumisega lendab kuul waenlase ridadesse oma purustawat tööd tehes.

Mäletan kuidas suure sõjaajal inglased kord kolm päewa suurtüki-marutulega eeltööd tegid; tagajärg oli see, et pealetungimise ajal ei olnud ühtegi wastuseisjat, — liin oii läbi murtud.

Waikselt põlwitades seisab eestpaluja tihti kummuli Jumala ees; ja palwed ja rasked õhkamised tõusewad Jumala ette, ja Jumal täidab oma wäega tunnistajaid ja purustab waenlase wäed, et südamed sulawad.

Eestpalujad, tõstke üles omad käed!

Jeesus käskis wiimaselt: „Minge kõige maailma ja kuulutage armuõpetust.“ Tööd käskis Tema teha, et kõik tunneksid Teda ja leiaksid elu. Ja seda on ka tehtud. Ei ole lõppenud sest saadik töö. Ühed langewad, teised astuwad asemele, et jatkata tööd, mis pooleli jäänud, et näidata kõigile Kristust — Päästjat. Kuulutatud on igalpool, sügawas Aafrika metsades ja meresaartel. Ka meil kuulutatakse Teda, ja mitmed saawad uskuda ja õnnistust wastu wõtta.

Kõigil pole kõneandi, kuid sellegi pärast on tööd igauhele, kes aga tööd tahab teha.

Jeesus käskis tunnistada ja seda võib igaüks. Kuulus jutlustaja Moody tegi otsuseks igapäew Jeesusest tunnistada, ja sai selle juures palju õnnistust maitsta.

Kirjanduse kaudu on nii mitmed juhitud Jeesuse juurde. Kahjuks puuduwad meil selleks eestikeelsed waimulikud raamatud, on neid juba olemas, aga nii pisut teiste keeltega wõrreldes. Suur ja laialine tööpõld! Kes wõtaks oma kätte harida wäikese nurgakese sellest söödisseiswast põllust? Palju on, kes sellel alal woiwad töötada. Tehke tööd — weel on päew.

Kolportaažh (kirjanduse kodu kättekandmine ja müümine) ei nõua suurt andi ja seda woiwad paljud teha. Sel teel on mitmed hinged elu leidnud Kristuses. Selleks kulub pisut ohwri-meelt ja enesalgamist.

Noorsooühingute liikmed, olge tulised laiali loatama kirjandust, eraldi oma häälekandjat.

Kutsumine koosolekutele on ka tähtis töö. Mitmed pole ialgi kuulnud ja wahel kuulnud midagi paha, mida ikka waimulikkude koosolekute kohta räägitakse, aga kui kutsutaw saab ise kord waadata ja siis otsustada, on see mõnelegi kasuks olnud. Kutsetoimkond olgu julge ja tegew.

Koosolekusaali ilustamine on kena, aga kõige parem on kui ilusad Jumala sõna salmid seatakse üles koosolekuruumi seinale. Ühes koosolekusaalis on kena salm seinale: „Jeesus armastab kõiki!“

Kord oli selles saalis suurem noorsookoosolek. Jumala Waim teeb südames tööd. Lõpuks eestpalwe ajal ühe noore tütarlapse südames algab kahtlus. Sõnast oli ta selguse saanud, et Jeesus ka tema Päästja on, aga nüüd läheb kahtlus suureks, saatan sosistab: „Ega sinule õnnistust ei ole, sa oled liig suur patune.“ Tahab püsti tõusta, et

ära minna, seal langewad ta silmad seinasalmile „Jeesus armastab kõiki!“ „Kõiki!“ kordab ta, „ka mind!“ Ja saatan taganeb, kahtlused kaowad ja hing leiab rahu.

Palju wõib tööd teha jumalariigis raha. Kellele Jumal seda annud ja kes seda õieti tarwitada oskab, siis wõib sellega palju korda saata.

Kes pöörab ümber kõige rahakotiga, ja rahakoti Issanda kätte terwelt usaldab, see waatab, kuidas saaks tema raha jumalariigi tööd teha. Sellel alal tuleb tihti kaebtusi ette: „Oleks söötud, aga ei olnud wõimalik.“ Oleks seda ehk teist teinud, aga puudub raha. Palju, palju hingi seisab päästmata seepärast, et paljud usklikud omi rahakotte Issanda kätte ei usalda.

Täieline enese ärasalgamine ja terve elu ohwerdamine Jumalale on kõige suurem töö. Siin on terve elu Issanda teenistuses, mida ta juhhib oma Waimuga ja annab märku õigel ajal ja õiges kohas omad iseäralikud käsud, mis täpselt peawad täidetama.

Nagu ohwer põleb waikselt altaril ja lõpeb, ja ohwrisuits ülespoole tõuseb, niisugune on täielik äraandmine.

Olgu meie juhtlauseks: Terve elu Issandale!

„Christian Endeavour'i“ (C. E.) liikumine.

Zooni Ameerika C. E. konverentsidelt.

Protestandikirikute ajalugu ei tunne teisi sarnaseid usurändamisi, kui C. E. konverentsid, kuhu woolawad kofku kümmed tuhanded saadikud Ameerikast ja terwest maailmalt. Nende konverentside mõju wähen-dab kiriklike ja rahwuslike eelarwamisi ja süwendab kirikute wahelist, rahwuswahelist ja töu-wahelist sõprust ja üksmeelt. Selle tähtsust on wõimatu üle hinnata.

Esimene C. E. moto oli: „Kristuse ja koguduse eest,“ ja teine — „Üks on teie Issand, Kristus, ja teie kõik olete wennakad.“ Liikumiswaimu väljendawad ka motod, „Mitte teenitud saada, waid teenida“ ja „Päästetud, et teenida“. Need motod on kirjutatud mitte ainult C. E. liitude lippudele, waid ka miljonite noorte südameisfe.

C. E. konverentside mõju linnadele, kus neid peeti, on olnud tähelepanuwäärne. C. E. hakkas esimesena pidama ühenduses konverentsidega laialdasi ewangeli-satsioone ja wabadhu-kuulutuskoosolekuid. Neil koosolekuid on tulnud pöörmisele tuhandeid. Paljudes linnades, kus enne korralikku ewangeliseerimistööd ei tehtud, ehk see sjoba oli kustunud, algas C. E. konverentsiga jälle pikem ewangeli-satsiooni ajajärk. Kuulutajaid olid enamasti eraisikud, harwemini elukutselised waimulikud.

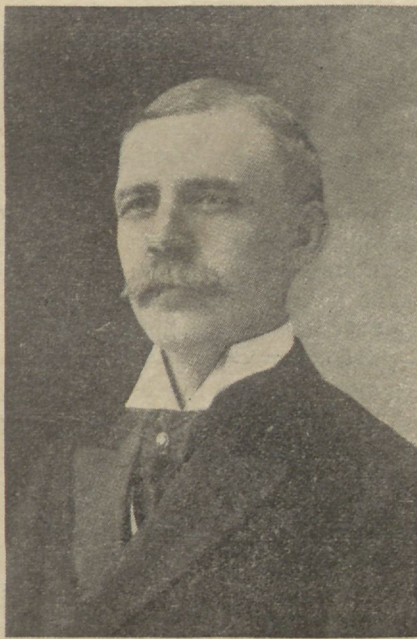
Linnad ehivad end C. E. konverentside terwituseks jagedasti otse suurejooneliselt. See tõmbab paljude tähelepanu, kes muidu konverentsist ega ühestki usulistest küsimusest midagi ei teadnud.

Suuremalt jaolt sõites konverentsidele oma erirongidel peawad Ameerika C. E.-lased teel korralikult homniku ja õhtu palwetunde ja isegi formaalseid konverentse.

Konverentsi üheks jooneks on harilikult paraad. Selgi kombel tutvustatakse liikumist laiemaile hulkadele.

C. E. oli esimene usuorgani-satsioon, mis sai suurte ajalehede tähelepanu ja kaasabi osaliseks. Konverentsiteated ilmuvad lehtedes esimesel küljel. Mõnel juhtumisel, näiteks kaks konverentsi New-Yorgis, selles muidu usu wastu täiesti ükskõikses linnas, anti wälja isegi erikonverentsinumbriid, mida loeti rohkem kui teisi lehti. San-Francisco ajalehed otsustasid C. E. konverentsi ajal mitte awaldada ükfilasjalisi kirjutegude ja abielu-lahutuste kirjeldusi j. n. e.

Enne C. E.-d koosnesid konverentsid walitud kõnelejate kõnedest ja laulust pealtkuulajate poolt. C. E. liikumine tõi konverentsidesse weel oma C. E. joone — laialisema osawõtu pealtkuulajate poolt. Pärast kõnet

Percy S. foster,

C. E. konverentside laulutoori juht.

kutsud juhataja wälja pealkuulajailt kuni sada pooleminutilise mõttearwamist ja tunnistust kõne all oleva teemi ehk küsimuse kohta. See on tihti väga õpetlik ja ergutaw, oleneb siiski palju korraliku juhataja oskusest. Muudugi ei ole kõik koosolekud selle plaani järel — siis oleksid nad jällegi ühekülgsed. Wiimase tüübilistest koosolekuid on wälja kaswanud mingisugune foor, liikumine C. E.-s.

Õpetlikud kursused töötegijatele C. E.-lastele: toimkondade juhtidele, pühapäewakooli-tegelastele j. n. e. on üheks tähtsaks jooneks.

Ameerika C. E. konverentsid on filmapaistwad oma lauluwaimu poolest. Saadikud laulawad rongis, tänawaguneis, uulitail. Konverentside laulukoor on juhatanud Ameerika tähtsamad koorijuhatajad: Percy Foster, Homer Rodheaver, Fra Sankey j. n. e. Meist on esimene osa wõtnud kõikidest konverentsidest peale Londoni, Agra ja Chicago. Alles andekas laulu- ja muusikajuht juhtis ta muusikalist osa mitme presidendi ametisse õnnistamise pidustusel ja teistel tähtsamail juhtumistel. Konverentside laulukoorid on tõusnud arwuliseft kuni 4000. Laulu erinumbrite peale pannakse Ameerika C. E. konverentsidel wähe rõhku ja koorid on rõhkem üldlaulu juhatamiseks.

Üheks iseäraduseks on kõnelejate kõneaja aramääramine signaalkellade abil. Igahelge lubatakse ainult kakskümmend minutit. Kuuljad on niisuguse korraga väga rahul, nad teawad täpselt, millal keegi kõneleja kõneleb ja millal koosolek lõpeb ja wõiwad oma kuulamiskawa selle järele seada. See uuendus sai tarwiliseks pärast simultaankoosolekute üleswõtmist.

Warahommikul kell 6 peetakse wäike tunni palwekoosolek. Neid tunde on juhatanud ewangelistid: Wilbur Chapman, dr. F. B. Meyer, Lionel Fletcher ja teised, kelle pühituslikud kõned on osalt kokku korjatud ja C. E. Ühaliidu poolt raamatuna trükitis awaldatud.

C. E. liikumise algpäewil oli pruugiks, et konverentsilinnu muretses kõigile prii ülespidamise. Kuid warsti nähti, et selles asjas peab tulema muudatus. Müüd muretsewad kohalikud C. E.-lased külalistele ainult wõimaluse odawa hinnaga korterit ja ülespidamist saada, kuna kuld saadikud ise kannawad. See wõimaldas pidada konverentsi ka seal, kus see muidu arusaadawail põhjusil wõimalik poleks olnud.

Hiljem seati sisse kahe dollari juurune registreerimismaks. Registreeritud saadikud saawad eesõiguse kõigist konverentsi koosolekuid osa wõtta, täieliku konverentsi kawa, laululehed, rinnamärgi j. n. e. See registreerimismaks tarwitatakse konverentsi kulude katmiseks, sest ligi saja kutsutud kõneleja reisikulud ja ülespidamine sünnitab ühtefokku suure summa, peale selle konverentsi ruumide üür ja muud wäljaminekud.

* * *

C. E. Ühaliidukonverentsidest oli Agra konverents — 1909. a. mitmeti kõige tähtsam ja iseäralikum sest, et peeti paganausumaal, maailma teise suurema misjonipõllu keskul. Agra konverentsist wõiks mõndagi jutustada, kui ruum lubaks. Saadikuid oli tulnud paljudelt mailt ja üle kolme tuhande pärismaalase ja misjonäri Indiast. India Ühewalitsuse poolt oli antud konverentsile tarwitada kaks suurt telki koosolekute pidamiseks ja 400 wäikest saadikute öökorteriks. See „walge linn“ oli üles seatud linnaparki. Konverentsi motoks oli „Kristus Indiale, India Kristusele.“ Kõnedes näidati, kuidas ristiusk ja C. E. liikumine wiimase ajal Indias jõudnasti on kaswanud. C. E. ühinguid oli konverentsi ajal 1.339. Wastandina paganail, kelle näol lootusetu olek ja müreline saatusele alluwus, wäljendab pärismaalaste kristlaste nagu sifemist rõõmu ja rahu. Enamalt jaolt on nad alamailt kastidest. Toonitati ainult, et kadunud kastiwahede ajemele ei seataks uusi usulisi ja kiriklike. Kakskümmend uut reisu sekretäri pandi ametisse. Kulud wõtsid oma kanda osalt Ameerika, osalt Inglismaa ja India C. E. liidud. Piiskopliku Metodistide piiskop Warne wõttis ühe C. E. reisu sekretäri kuld oma peale, sünnitades konverentsil suurt heameelt ja waimustust. C. E. Ühaliidu peasekretär Shaw ütleb, et kui igalpool walitjeks misjonäride — piiskoppide waim, siis oleks C. E. ja Epworth Liiga ühinemine warsti jälle tõsi. India kristlased pärismaalased on väga wäesed, kuid ka need andsid rõõmuga kõik, mis neil oli.

Konverentsil walitjes wennalik üksmeel ja wägewasti fajas lauluhõiskamine: „Kroonige teda kõige maailma Issandaks,“ mida lauldi ühiselt ligi kolmekümnel keelemurdel.

Muljeid 4. uskliküliõpilaskonverentsist.

10.—15. aug. 1925. a. Maardus.

Kaugel minewikus juba hõõguwad päewad nood täidetud walgete elamustega hingele.

Nopin ilusaist hetkist ilusamad, helekiirgawaist helgimad, mis tärnanud maarduwaiksuses: rannik kiwine sõbrustamas purjukaiga sinisineseis woogudes harwa joonitud walgete wahuharjadega; üle wee, üle puude kaldanõlwakul, üle sätendawroheliste aasade — päike kuum.

Ainult esimene — saabumispäew — oli hall ja ähwardas kui astunud mootorist, mis meid tõi Wiimsi rannale; matkasime kümnekesi eesmärgi poole.

Pea neelas meid majake mererannal, terwitas

pererahwas lahke ja tänuga andsime end Isa hoolde. Ja Isa puistas meid üle armastusega. Kiirelt möödusid päewad päikselised. Oli tõsiseid kaalumishetki, kui Waimust talutatud seisime lahtise piibli ees igal hommikul piiblitunnis. Tutwusime Ilm. r. p. 13. kahekujulise metsalisega, kel meelewald sõdida pühadega ja wõita neid, kelle nimed puuduwad Talle eluraamatust (s. 7, 8.) Peatükk 12. ja 17. esitas jooni metsalise wõitmisest. Küll ähwardab madu, kuid Kristuse pruut kistakse Jumala juurde (s. 4). Wõit saabub Talle weres, tunnistuses, surmaelus (s. 11. p. 17:14).

Ja wiimseks tohtisime süweneda hetkeks Ilm. r.

21. peatükki ja waadelda Talle pruuti tema aus: Walitseb täielikkus; (s. 16—22.) walguseks Jumal (s. 23).

Lamades pehmel sammalsängil, tagaseinaks kõrged kuused muinasjutte westes üksteisele, tutwuneme õ. Sink'i refereerides Siena Katariinaga. Omapäraselt arenes ta hing kauges keskajalises minewikus. Wallatud Jumala wäest suutis ta toliaegses pimeduses inimlikkude traditsioonide rägasitikus wõitwana walguslapsena kiirata.

Kartmatult tõusid me ette ka esimeste kristlaste kujud, kui waatlesime w. Rakles'e juhatusel nende warjulaid, walulaid. Kadus hetkeks helepäikseline mäenõlwak, millel asetlesime tumedate katakombide ees; neist hoo was wastu walgust ja jõudu.

Nägime suurejoonelist Sokratest imestust äratawat, — kuid ta oli siiski ainult inimene.

W. Milli refereerides seadsime wahakordi isikule ja ühiskonnale: wastastikune kooskõla wõib wõrsuda suures wabaduses, usalduses; nägime hingi heitlemas ilmawaate pärast: käsi sirutagem neile, kes uute sündmuste rüsinast wõitu ei suuda saada. Ettewaatus ebamõistmise eest!

Wiimsel õhtupoolikul arutelime omil läbielamustel õndsakssaamise tingimustest kinnitades piibliga; seadsime üles usuoluastmed: ärkamine, pöörmine, lapsetunnistus: uussünd; siis pühitsuselus sügawasse surmaellu.

12. pühapäew oli erand teiste päewade seas. Kogus kella ühe paiku mäeweerule rahwast ümbrusest, kel janu elawa Jumala järele: esineti kõnedes, lauludes, deklamatsioonides.

Pärast koosolekut ootas meid rannal mootor, et wiia meid Aksi tutwunemiseks. Teadsime C.E-lasi

Tallinnast Pranglis ewangeliseerimas ja otsustasime sealt kaudu läbi sõita. Leidsime neid pea lahkumas: käepigistused soojad ja ühise laulu helinail lahkusime. Edasi: Aksi.

Aksi, nii wäike, nii waikne, nii lihtne — waatasime saarel elutsewat hülge, saare loodust, puhkasime hetkeks w. Lusmani talus ja tagasi wiis meid me mootor. Jäi hinge imelik armastusakord: kustki kaugelt, kuid siiski nii lähedalt; hõljus kaasa, kui lõikasime uinuwat wetepinda laludehelinail, hõljus ööhämarusest läbi kaugemalegi.

Pühapäew oli meie rühm suuremal arwul koos: 17 kogus meid, siis oli ka arutusel tegelikud küsimused: waliti uus konwerentsi toimkond; otsustati üürida korter Tartu rühmale kooskaimiseks, ühtlasi warjulaks ka neile, kes uutest rühmaliiikmetest Tartu tulwad ja kohe wõõras linnas omale korterit pole leidnud ja eksamiajaks Tartus wiijaile. Keskkoolilõpetanute usklikkude organiseerimisküsimus ot-

sustati lahendusele wõtta, et pääseda nende kaudu ligemale uskmatale haritlaskonnale: neile otsustati äratuskoosolek pidada Tallinnas.

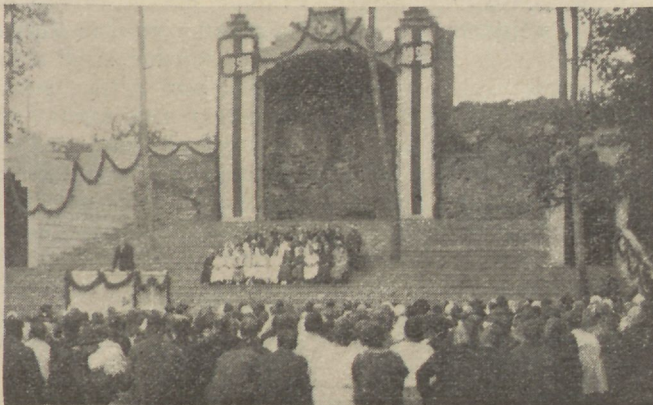
Otsustati ühendust jatkata Läti baptisti üliõpilastega, alatud nende poolt. Püütakse ühendust ka teiste uskliküliõpilastega Riias.

On päewi ilusaid, kauneid, mis wajutawad elamust kustumatuiks.

On päewi walgeid, mis kiirendawad kaugele.

On päewi mässawaid, tumedaid, mis purustawad takistusi, mägesid, walusalt lõhkuwaid ja läbi nendest — saabub hetk waikne, uute wäärtustele tungiw.

Kiirelt möödusid päewad. Tööd palju ees. Au Issand aga on wägew. H. K.

Koosolek Haapsalu lossiaias 5. VII. 25.

Säiliw sügis.

E. J. D.

Sügis! Langeb puult wiimne kolletand leheke. Lahkub wiimne lustist ja õnnest häälitsew lind. Närtsib wiimne lilleke aasal sügise külmusel. Looduses — sügis.

Kuid juba enne, kui weel ööbik jutustas üksiku pargi kuuseladwal õnnest, kui weel lilleke aasal naeratas lustil wastu liginewale mesilasele, et õnnejoowastuses suudelda kauaoodatud külalist, — juba siis tungis hinge sügis. Sügis nii õudne, täis pisaraid ja walu. Sügis nii julm.

Ja hing julges loota — „ta möödub pea.“ Kuid ta ei möödud.

Kohutawa tondina asus ta hinge, kustutades wiimse sädeme õnnest.

Ja nüüd algab ka looduses sügis, — kuid ka hinges säilib ikka weel sügis.

Pea katab walge lumiwaip nurme, katab kord õnnes joowastund õiekest. Peagi on langend wiimne leheke, unustatud õnn. Ent hingest ei lange ikka weel wiimne leht, et ei oleks enam langemas ühtki. Ei unune ilusad ajad, päewad, mil hõiskasin õnnes. Ei kata walge waip kunagi ilusamaid aegu hinges. Ei lange unustushõlma ilusad mälestused

sellest, — mis oli kord. Ja see teeb sügise säilivaks.

Pea ehib end loodus uue õnnerüüga. Ununeb peagi ajutine sügis mu hingest, — säiliw sügis.

Säili, sügis, säili! Ei igatse ma enam kewadet, suwe, mis üle külwaks õnnega. Igatsen ainult sü-

gist, — säiliwat sügist. — — — — —

Ja miks?

Sest et sügis muutub kewadeks, süngus õnneks, kui toimib mu hinges — mu Lunastaja.

Säili, sügis, säili! Sest kewad, mis möödus, on kangastus, ja kewad, mis tulemas, on — õhkloss.

Rahu.

Rahu! mu hing igatses rahu . . . . .

Olin wäsinud, sest keset mässawaid eluwoogusid, kus üks murelaine teise järele mu hinge pääle käisid, pidin nende wastu wõitlema, et nad mind alla ei saanud matta.

Ent wäsisin ma! ja jõud rauges . . .

Mis sa ennast alla waotad, mu hing, ja mis sa kohised mu sees. Oota Jumalat . . . . .

Istusin kõrgel mäe harjal ja waatlesin all weetlewat lainete mängu. Jõgi kohises ja mühises, otsegu täis wiha tuju, mu ees. Arwamatu kiirusega ruttas ta edasi. Ei ükski asi suutnud teda pidada. Edasi ruttas ta, edasi — eesmärgile . . . . .

Kuulsin enda mässawas hinges wastukaja kohisevale ja mühisevale jõe. Nii kui see wahet-

pidamata kohisedes edasi ruttas, kohises ka minus mu hing, ma ei suutnud teda waigistada, seda ei suutnud ma . . . . . aga seda suutis Üks. Ma puistasin Tema ette oma palawad igatsused ja soowid, ja Ta rahustas mind. Ta waigistas mu hinge.

Kui tuul heitis ja õhtu waikus maad waldas, siis nägin ma, kuidas lainetaw weepind waikseks muutus, siis nägin teda hõbedase kuu paiste all peegeldades wastu särama. Siis tundsin samasugust waikusust ülewalt mu hinge woolawat.

Keset waikusust kuulsin metsa mühinat ja wete kohinat, mis kokku sulasid üheks imeilusaks rahulauluks.

Mu hinge walgus rahu, mis ülem on kui mõistus ja mu hing waikis, waikis, waikis . . . . . sest siia asus Jumala rahu. J. W.

Usfiifi Franz, Jeesuse Kristuse sõjamees.

Järeldrükk keelatud.

H. von Rederni järele wabalt tõlkinud Joh. Sarow.

16.

Raheteistkümmes peatükk.

Jumal on kardetaw pühade koguduses

Laul 89: 8.

Päris loomulikult juhtus, et mida kaugemale wendi wälja saadeti, seda harwemini nad ka koju tagasi wõisid tulla ja seepärast sündis ka, et soowist elustatud, ükssteist jälle näha saada ja wastastikku läbielamusi wahetada, teatud päewad wendade kokkutulekuks kindlaks määrati. Auguses oli neid kaks aastast: üks nelipühil ja teine 29. septembril, Mikklipäewal, „sest peainglit Mikaeli“ ütleb keegi elulookirjutaja, „austas Franz erilisel wiisil, sest ta uskus, et mainitud peaingli ülesanne olewat hinge Jumalale esitada.“ Tähtsaimad neist koosolekuist olid waidlemata nelipühikoosolekud. Seal täitus juhataja süda rõõmuga, kui ta wendi igalt poolt nägi kokku tulewat ja kui õige isa wendade seas istudes jutustusi nende läbielamustest pealt kuulas, neile nõu andis ja raskuste üle kõneles. Siin räägiti uute misjonireiside suhtes läbi ja mõnigi sõna kõneldi wastastikku õhutuseks ja juwenemiseks, siin paluti ja wõeti uut rammu uue töe tarwis Jumalalt.

Need kokkutulekud olid täpselt samad, mida meie konverentsid on ehk peawad olema. Kui kaugel oed hiljem sellest osa wõtsid, kui ka see osaduse osakond ikka enam laienes, ei tea me mitte. Igatahes on Alara neid palwes aidanud ette walmistada ja neid ka oma eestpalwetega toetanud. Criti palju, seda leiame mitmes kohas toonitatud olewat, pidi wendade ja wai-

mulikkude wahetorra üle kõneldama. See pakkus ikka uusi raskusi. Aga ristiusu õpetuse kurjasti tarwitamisele waimulikku poolt, sõda kuulutada, maksawat forda ümber lükata, uusi õpetuslauseid septsjeda, wanade wastu tulijelt wälja astuda ja niiviisi reformeerida, polnud tema asi: tema tahtis ainult ewangeeliumi kuulutada.

Ta manitseb wendi, jutlustajaid, kellede ülem püüdis hinge Õnnistegijale wõita, palju lugu pidada, ütleb aga samal ajal: „Kui keegi omas kõnes enam oma auga kui hingede päästmisega tegemist teeb, on ta kahetsemiswäärilsem kui nõrgameelne.“

„Meie olene,“ ütleb ta teises kohas, „waimulikku kudele kasulisteks saadetud, et seda, milles nad puudulikud, täita ja hingedepäästmist edendada. Palga saab igaüks mitte oma kuulsuse, waid töö järele. Meie wõime hingedepäästmistööd paremini edendada, pidades rahu preestritega kui nendega ütiltsedes. Kui nad aga päästmistööd takistawad, siis on Jumal neile kättemaksjaks. Kui teie rahulapsed olete, siis wõidate teie jutlustajad ja see meeldib Jumalale enam kui see, et nende üle pahandate.“ Wennad kaebasid talle, et neile piiskopid ja preestrid sageli takistusi tegeawat, et parem oleks kui Franz neile eesõiguse, priwileegiumi muretseks, mida nad igalpool ette näidata wõiksid. Seal wastas ta: „Teie ei tunne Jumala tahtmist ja ei taha, et maailm Tema tahtmise järele ümber pöördaks; kui nõnda räägite! Mu wennad, teie ei saa kedagi eneste sõnadega ümber pöördada, kui eesõigustatud teie ka ei oleks, kui te enne alanduses kõikide alla pole heitnud. Et see ole parem, kui

esiteks jutlustajad alanduse läbi ümber pöörate? Kui nad teie elu õiges alanduses näevad, siis paluvad nad teid rahva ümberpööramiseks kaasa aidata. Seeläbi saadate enam korda, kui eesõiguste läbi, mis teid kõrge-meelselt teevad. Mina vähemalt palun Issandalt üht eesõigust omale, et ma inimestelt ialgi muud eesõigust ei saaks, kui seda, et nende vastu kõik au üles näidata ja kõiki ümber pöörda tohin ja seda enam eesküju kui sõnade läbi."

Seisid ka mõningad vennad hädaohus, et nad tahtsid lihtlabasusest ära pöörda, ja arvamises siis enam korda saata võivat, teaduse suhtes jõuda preeftritega ühele astmele. Seepärast manitseb ta neid:

"Hoidugem maailma ja lihatarfuste eest. Lihavaimus leidub palju sõnu, aga vähe nende järele tegemist. Ta ei otsi tõsist waimupühitsust, waid välispidist jumalafartuse nagu inimeste ees. Aga nende kohta ütleb Dnristegija: „Neil on oma palk käes.“ —

Ei tohi õpetamisega ja õppimisega püha palwe-waimu kustuda lasta, waid peab Kristuse eesküju järele enne tegema, kui õpetatakse, ja siis mõlemad tegema ja õpetama ühtlasi.

Wennad, kes täiesti teadushimule anduvad, on wiletsuspäewil tühjade kätega. Seepärast sooviksin ma, et nad rohkem Kristuse wooruses kinnituksid, et häda ajal neil Jumalat oleks. Sest wiletsusajad ei jää tulemata ja siis ei aita raamatud, waid need wistatakse siis nurka.

Paljude tagakiuamiste ja eksiõpetuste ajad tulewad. Esmimesed nende aegade eelkäijad on: wendade loobumine armastusest ja nende lugupidamatus Kristuse elust ja Tema ewangeeliumist.

Ei teadus, tarkus ega kõnekunst suuda maailma Kristusele pöörda. Seda võib ainult püha elu ja Tema käskude pidamine korda saata. Kes teadust pühitsusest paremaks peab, sellele ei lähe see korda. Ja kes inimeste kiitust armastab, teenib walet.

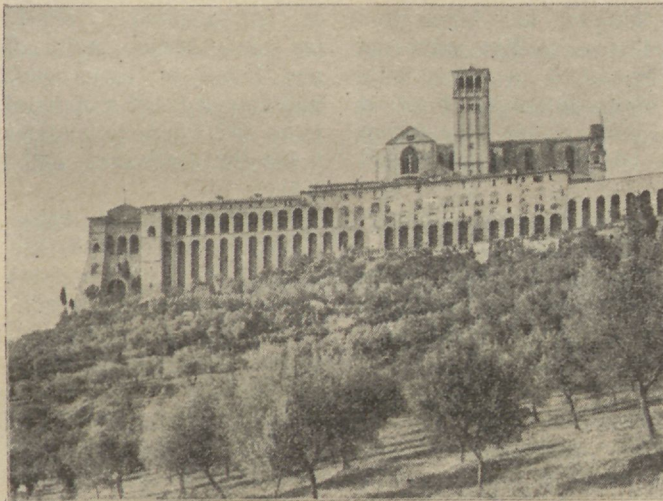
On olemas palju, kes suure hoolega ja murega teadumist püüawad omada, oma kutsest loobuvad ja ihu ja hingega alandustee kõrwal ümber kihawad. Kuulewad nad, et keegi nende jutluste läbi on saanud üles ehitatud ehk äratatud, siis on nad täis painunud ja on uhted wõõra töö üle, kuna nad ometi endi häbiks ja hukatuseks jutlustanud ja päriselt midagi mõju pole avaldanud, waid ainult nende tööriistadeks olid, kelle läbi Issand niisugused wiljad sünnitas. Sest need, keda nad enda arwamise järele oma tarkuse ja jutluse läbi ümber pööräid wõi üles ehitäsid, on Jumal ümber pöörnud ja üles ehitanud pühade, waeste, alandlikkude ja lihtjate wendade palwete ja pisarate läbi, kes ise sellest enamasti midagi ei tea ega

seepärast ka selle üle uhtustada ei wõi. Ja need on parimad sõdurid, kellede hingi kord inglid Jumalale esitawad ja Issand saab siis neile näitama, kui palju hingi nad endi palwete, pisarate ja eesküju läbi on wõitnud. Siis lähewad nad omi wihke kandes hõijates oma Issanda rõõmuse. Need aga, kes palju tahtsid teada ja teistele teed näitäs, ilma et seda ise oleksid käinud, seisawad tühjalt ja alasti Kristuse kohtujärje ees, häbi ja walu wihke kandes." — Ta mõtles sealjuures küll wea peale, mida kord keegi wend oli teinud, kes oli soowinud, usuteaduse doktori wendade õpetajana näha. Kui ta aga kuulis, kuidas see hakkas waidlema selle üle, kas Jumal olemas olewat; hüüdis ta täis inimestust: „Kuidas, kas seda nimetatakse jumalikult tarkuseks? Õpetamatud, lihtjad wennad kõnniwad Jumalaga ja õpetatud usuteadlased waidlewad ja alles küsiwad, kas ülepea Jumalat olewat!"

Ta rõõmustas iga kogemuse üle, mis wendi alanduse wiis ja neile näitas, et see parim on ikki Jeesuse peale loota.

Kord ütles ta: „Jutlustaja peab waikses palwes enne seda omandama, mis ta pühas kõnes ette kannab ja peab esiti seestpidi põlema süüdatud olema, enne kui kõnelema hakkab. Need jutlustajad, kes ainult jutlustawad ja palwest wähe lugu peawad, eksiwad wäga ja on suurimad rumalad.

Samuti kahetsemiswäärt on ka jutlustajad, kes oma töö enamasti tühja kiituse auru eest ära müüwad." Nende sõnadega tähendas Franz ka wendade peale, sest ta teadis wäga hästi, kuidas otse lihtsaise südamaise erilise ülesande täitmisel ka eriline upatus wõib pefi-

Praegune Asjiisi klooster.

tuda ja kui kergesti wennad just waimulikkude meeste wigadesse wõiwad langeda. Seepärast ei lastnud ta neid ialgi kaua ühel kohal hingede eest hoolitsemises töötada, waid saatis neid ikka jälle uutele reijudele ja ütles neile:

"... Ka reijudel olgu teie elu õrn ja waimukas, nagu oleksite ükfinda omas kongis. Sest meie kanname oma kongi alati kaasas. Jhu on kong ja hing ükisklane, kes seal sees elab, et paluda ja Jumala peale melda; seepärast aitab ka wäline kong wähe, kui hing rahulikult oma kongi ei jää. Elage nõnda inimeste seas, et kes teid näeb, taewast Issa austaks. Kuulutage kõikidele inimestele rahu wõlde: „Issand andku teile rahu!" Kui teie aga rahu juuga kuulutate, kui palju enam peate teie teda omis südamis alal hoidma! Ärge ärritage kedagi wihale, ärge pahandage kedagi, edendage palju enam kõikides tasanduse läbi rahu, armastust ja üksimeelsust.

(Järgneb.)

Wiies peatükk.

Put ruttas, kui oleksid tal tiivad. Kas teadis ta, et ta töörüüsti oli kurjadel waimudel? Igatahes tundis ta endas loowat jõudu. Ükse ees kohtas ta oma õde Tsillat. See imestas nähes, et wennal nii suur rutt. „Kuhu ja lähed?“ hüüdis ta. „Kas ja ei tea, et homme Jirad mind koju wiima tuleb? Tahad siis sina mu pulmapäewal puududa? See oleks väga halb sinust!“ Pahaselt waatas ta wenna peale; ei olnud ta ju harjunud nägema kriipse omil plaanidel.

„Paistku su õnnetäht sulle heledalt, ja õis Juubalt tütarde seas!“ hüüdis wend. „Kui mu reis õnnestub, siis on ta lühike, ja sa rõõmustad homme minuga selle üle, mida kaasa toon.“

„Lükka teekond edasi,“ palus Tsilla. „Jirad pahandaks väga, kui sina pidusöögil temale kuldsest kaunist õnne ei joo!“

„Mis mind ajab, on tähtsam, kui ükski ilus naine seda aimata mõistaks!“ wastas Put, wabastas oma käe õe pruunide sõrmede wahelt ja ruttas maja sammaskäiku. Tsilla lõi jalaga wastu maad nii, et wõrud jalgadel klirisesid. Jirad ei pea talle sarnaseid pahandusi walmistama, teda tahab ta juba teistwiisi kaswatada!

Sammaskäigu lõpul kajas Puti wile ja järgmisel filmapilgul seisis tumedanahaline mees ta kõrwal. „Deedan,“ hüüdis isand, „su wenda Tiirast tabas wäik. Tema palk peab nüüd sinu palk olema, ja weel palju lisan juurde, kui sa mind aitad walge Jeeweti naise rõõwida. Ta peab minu olema weel enne kui päike loojab, ta peab Tsilla pulmapeol mu kõrwal istuma. On see nii, siis wõid sa ilusajama naise mu majast walida ja weel täna oma onni wiia.“

Deedani filmad wälkusid. „Isand,“ ütles ta, „midagi ei ole kergem kui see. Ma nägin, et Jeewet ühe tunni eest Maagogi wärawaisse sammus. Nii on siis ta naine ükski ja kahtlemata walweta telgis: kõrwepoegadel on ju sarnane wiis. Ra Sem on linnas.“

Puti filmad lainesid. „Mis kawatsused neil on? Põhjuseta ei lähene Noa pojad Raini müüridele.“

„Isand, jälle see wana lugu,“ wastas Deedan, „jälle need ebausujutud tulewast uputusest. Ei tule meie müürides rahu enne, kui nende wale awalikuks saab. Targasti waikivad nad päewa kohta, mille õudsusest nad räägivad. Kui ta weel ei tule, siis olewat see ainult seepärast, et nende Jumal inimsoole weel armuaga kinkiwat! Just nüüd, mil killawoorid minemas, wiivad nad õudse sõnumi kaugegetse maadesse. Takistust peaks tehtama; see on minu nõu.“

Put naeris põlgawalt. „Sinu nõu ma ei tarwita. Mine, too mulle karjasekuub ja kepp, ja sina riietu telgielanikkude kohaselt. Siis hiilime telkide juurde ja widemiku saabudes pöörame saagiga koju. Uda, ja hiilgaw, kui Puti käsi sind hoitab, siis unustad pea Jeeweti wiletsa onni!“ Ja ta sirutas käed, kui

oleks ta ju sihile jõudnud. Ometi ei unustanud ta oma ettemõtte suurust ja sügawust ja tabas seepärast kõik ettemaatusse abinõud. Kui oleks Jeeweti saanud täiesti kõrwaldada! Wõis ju arvata, et ta löwi kombel oma naise eest mõitleb.

Waikides sammus isand oma julasega. Mingit teerada kõrwes ei olnud, ainult allikas ehk mõni esiisadest tehtud kaew sammunis. Nüüd jõudsid nad wõsastikku, ei ühtki inimest ei olnud ümberringi näha. Deedan ei julgenud ettepanekuga esineda, et puhata. Ta nägi oma isanda kaswawat kärjlitust ja rahutust, mis teda wäsimust ei lasknud tunda.

Korraga jäi Deedan seisma ja kuulatas.

„Mis sul on?“ küsis Put kannatamatult.

„Isand, tundub mõne laagri lähedalolekut. Lase mind ette hiilida ja waadata. Inimesed soowivad harwasti head omasuguseile.“ Put naeris karmilt.

„Nii kui meie,“ ütles ta. „Head aga nõuab inimene enesele, head nõuab ta ja ei hooli takistustest, mis ta teele kuhjuwad. Mine, ma ootan sind.“ Roomates liikus Deedan wõsas. Ei tarwisenud kaua otsida; pea leidis ta kõrwepoegade laagri: Mehed olid nähtawasti jahil wõi kalal, ainult üks wana naine istus tule ääres ja pomises arusaamatuid sõnu. Ise heitis ta sealjuures oksti tulle, mis peagi heledalt lõkkele löid.

Ra tema tõstis pea. Tundis ta Deedani ligi-olemist? „Kes ja oled, kes seal wabameeste laagrisse hiilid?“ küsis ta ja waatas terawalt sinna poole, kus Deedan liikumata lamas.

Kui wanake kolmat korda küsis ja juba Deedani peidukoha poole sammus, astus ta tihnikust ja ütles: „Teekäija olen ma, karjane. Anna, palun ma, mulle wähe piima ja minule ja mu tee ääres istuwale wennale luba puhata su tule ääres.“

„Teekäija olgu meil terwitatud! Kes wõiks ta palwet keelata?“ wastas naine, tõi piima ja wiskas tüki kitseliha tulle küpsema.

Deedani kolmekordne hüüd näitas Putile, et kõik rahuline ja peagi ilmus ta wõsast lagendikule. Naise pilk puuris Putitse, ta käed langesid kõrwale; siis tõstis ta uuesti käe, tõmbas imelise ringi õhku ja ütles: „Sa käid kardetawal teel. Ihus oled sa, kui hõõguw palawus, kui mühisew torm, ilus kui õõ. Wäed saadawad sind. Altilmast anti sulle su jõud.“

Järsult rääkis Put wahela: „Kui sa tulewikku näed, siis ütle mulle parem, mis mind täna õhtul ootab. Mul on tähtsamad ülesanded, kui et sin kiidulaule oma ilust kuulda.“

„Täna õhtul, täna õhtul puhkad ja Jeeweti onnis,“ rääkis ta pikkamisi, „ja et Jeeweti naine su pead toetab, lähed wägew plaan nurja.“

Put rõõmustas. „Naine, ja kuulutasid hästi,“ hüüdis ta kirglikult. „Kui ma Jeeweti naisega sama teed tagasi pööran, siis pead sa suure palga saama. Tõesti, jah, suur kawatus häwineb täna, nii tõesti, kui minu käes wõim seisab, seda läbi wiia!“

„Hoia end, Juubali poeg,“ hüüdis wanake jälle „suur uputus tabab ka sind. Ei ükski, kes pime-

duseft sündinud, wõi walgufe Jumala wastu feista; tema on ainus kohtu ja õigufe Jumal. Uputus tuleb, juba kuulen teda kohjema, temas häwineme kõik, ei pääse ükski muu kui jumalalapsed!

Ta seisib seal ja waatas kaugusse, siis kumardas ta, tahtes tule poole roomawat madu eemale peletada.

Sel filmapilgul tabas teda Puti käsi, nii et ta maha waarus ja kohe hinge heitis. „Sind ta ei häwita, näed, nüüd oled sa kohe walesti kuulutanud.“ Kui kõneldi uputuselt, muutus Put igakord meeletuks. Ta tõukas furnukeha jalaga tulle, waldas: „Mõelgu nüüd su omaksed, et sa sinna kukusid ja ära põlesid.“ Siis wõttis ta mantli ja kepi ja kutsus Deedani enesega.

See seisib seal wärisedes. „Isand, mis sa tegid?“ kogeldas ta. „Nüüd tuleb terve suguwõsa meie peale. Nende kättemaksmine tabab meid ja nad häwitawad meid, kui nad meid leiawad!“

„Tule, wõi ma häwitan ka sind!“ karjus Put. „Kuule ometi, täna õhtul Jeeweti onnis! Ha, ha, on see aga pidu. Ja sina seisad telgi ees ja walwad, et majaisand meid ei sega.“

Nagu koer hüüis Deedan ifandale järele, kuni see teda enese kõrwale kutsus, et möödaminejais mitte tähelepanu äratada. Juba wajus päike õhtusse, waldas särawat puna üle terve lagendiku. Ilmusid pikad warjud. „Dleme eesmärgile lähedal,“ sojistas Deedan, „aeg on ülihea.“

Put tõstis pea ja waatas. Kas ei paisunud ju fealt telgid? Walged tuid keerlesid nende kohal.

„Noa tuid,“ seletas Deedan, „nad jälgiwad oma ifandale igalpool. Warsti läheb Noa õhtupalwele.“

Put sammus kiiremini. Wida lähemale eesmärgile, seda suuremaks muutus ta wõidurõõmus erutus. Kui ta lihtsa rändajana Jeeweti majja astub ja juua palub, peab ta süda rahulifemalt lõõma.

Mõtted waldasid teda nõnda, et ta tähele ei pannud, kui korraga kolm musta kogu ta ees seisid. „See ta on!“ karjus üks neist, ja enne weel kui Put oma sõjariista jõudis tõmmata, enne kui Deedan appi ruttas, lamas Put omas weres maas. Rinnifootult sammus Deedan wõõraste wahel.

Waikus lagendikul, — ainult kotkas tiirleb ülal. Kuhu jäid waimud, kelledele ta andus, kuhu jäi wägi, millega ta arvestas? Jah, kuhu jääb pimeduswürst, kui ta ohwri on saanud hukatusse liikata? Et jää häält ega wastust, kes temalt abi otsib.

Nõrk sinine suits tõusis waikselt Jeeweti onnist, kuna noor naine mehe kojutulekut ootas. Pikkamisi kustus eha ja lühike hämarus tegi õõle maad, mis oma tähemantli üle maa, ka üle surmanihaawatud mehe tihnikus laiutas.

K u u e s p e a t ü k k .

„Õhtu jõuab, pean koju minema,“ rääkis Jeewet. „See läbi rohunurme on pikk.“ Raua oli ta äiaga rääkinud, ometi näis kõik nii asjata. Kuid ei, ema jäi ju kuulatama. Üldine kõlbluse langemine oli ka talle wastumeelt; sama wastumeelt oli talle aga ka tütre seisukoht. Miks pidi ta nii ifesuguse tee walima, miks ei teinud ta nii kui wanemad soowisid?

Ja siiski, kas et olnud ta laps parema oja walinud? Kas ei olnud Jeewet omas särawas aus teisifugune kui Put? Ja kui tõesti Jumal olemas, kelle käes wõimus päästa ja hukka mõista, kas ei ole siis Wda paremas, kindlamas warjupaigas kui Juubali rikka poja juures? Nii ei pahandanud ema enam tütre walimise üle, ja kui ifa weel Jeewetil tunda andis, et ta ärile ühenduseft Putiga enam tulu oleks tulnud. Siiski oli ta wiimasel ajal uusi kaubalepinguid sõlminud, ja mitmesugused kawatsused waldasid ta mõtteid; nii ei kinkinud ta Jeeweti hoiatustele suuremat tähelepanu ega pahandanud ka seekord neist. Idealistide on ju igal ajal olnud, küll nad wiimaks häbisje jääwad, kui nad oma unistuste teostamist ei näe.

Nii lahkus ta sugulaseft pikema jututa. Ema aga saatis tütrele kingitust armastuse ja armuandmise täheks. Kuid wälja minna, elu ja usku tütreaga jagada, awalikult tunnistada, et ta ka elawa Jumala poole hoiab, — ei seda ta ei wõinud juba mehe ja selle kõrge seisufe pärast.

Nii sammus Jeewet tänulikult, end siiski kurwalt kodu poole. Seal meelele oleks ta oma noorele naisele paremaid sõnumeid emalt wiinud, siiski juba see mõte, et wihawaenu nende wahel ei ole, peitis eneses midagi troostiwat. Just nüüd, mil Wägewaim tulemas, tahtis igamees oma arwed inimestega ära diendada ja armastust ja rahu mitte ainult jüdames kanda, waid neid ka teistele üles näidata.

Pime oli. Kuu tõusis hilja, nii pidi Jeewet tähtede järel tee leidma, mis teda koduonni wiis. Tuhanded putukad hülgasid rohus ja põõsastes. Sõlilled tee ääres täitsid õhu uimastawa lõhnaga. „Suur on Looja, imeline tema kätetöö!“ kajas rändaja hingest. Ja kõik see pidi häwinema? Waewalt wõis seda mõista. Kõik näis nii muutmatu, liikumatu. Ühtegi wälifst märki ei olnud, mis oleks lähenewat hukatust kuulutanud. Walminemine kohtule, hirmus sõna! Ja terve loodud ilm peab kanatama looduse ülima looma pattude pärast!

Jeewet pidi kõige peale mõtlema, mis ta linnas kuulnud ja näinud oli. Millisele kõrgusele oli inimene astunud, ja ometi oli see liikumine alla, mitte üles, sest ta oli Jumalata; igalpool wõis seda näha. Enne oli teisiti. Küll kandsid Raini lapsed patu-idu edasi, iial ei olnud aga jumalalapsed nende pattude osalisteks saanud. Nüüd ei olnud pea mingit wahet enam, näis kui astuks Jumala mõtted ikka enam tahaplaanile, kui kustuks inimestes igatsus päästmise järele, ja kui elaks nad enam nähtawale kui nägemata maailmale.

Jeewet oli nii oma mõtetega tegewuses, et ta peaaegu ehmatas, kui tasane hoigamine ta kõrwu tungis. Ta jäi seisima ja ta filmad otsisid hädalifst. Oli see mõni haige loom, wõi oli siin inimene hädas? Oh, et häda ka waiksese karjamaale ulatas, kus Noa karjad käisid ja kus ohwrialtarid suitsesid!

Punetades tõusis kuu põõsaste takka ja walgustas pimedat teed. Seal weel kord waluhüüe üsna ta lähedal! Jeewet kumardas: inimene omas weres! Hirmus, walus waade! Waest riisutud ihu

raputafid palawikuhood. Wähe mõis siin teha. Kuid lähedal oli ju Jeeweti telk, sinna tahtis ta mehe kanda, seal ta haamu pesta ja parandawaid rohtusid peale panna. Wiimast mõistis tema Uda parem kui ükski teine naine. Mõeldes selle oma waranduse peale täitus ta süda õnne ja tänutundega.

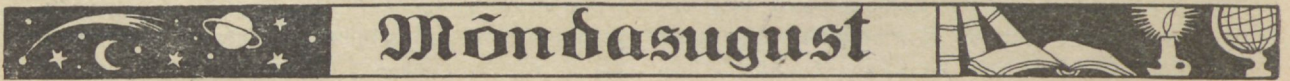
Ta tugewad käed tõsisid haawatu maast ja sead- sid ta nii, et tal pea üle Jeeweti õla rippuma jäi, ja oma kuuuga kattis Jeewet ta wärisewa keha. Pikkamisi jõudis ta edasi, sest tundmatu oli tugew, täis noorusjõudu ja ei suutnud end nüüd ometi liigutada.

Wiimaks jõudis ta oma telgini. Rõõmsa haukumiseega kuulutas koer peremehe tagastulekut. Uda astus uksele ja walgustas mehele teed. Pehmed nahad olid telgi põrandal, söök seisid walmis. Mahedasti walgustas koldetuli tuba. Kuidas ehmatas Uda nähes, millise koorma all Jeewet käis. Nüüd oli ta eesmärgil, tema ja ta tundmata külaline. Pikkamisi laskis Jeewet haawatu nahkadele libiseda ja terwitas siis naist suuandmisega. Lühidalt jutustas ta haawatust, siis läks Uda karastawat rohtu wal-

mistama ja Jeewet jäi õnnetu haamu pesema. Korraga selgus, kellele ta armastus osaks sai. Peaaegu pörkas ta tagasi. „Put!“ tungis ta huultelt. Mis tõi teda Jeeweti telgi lähedale sel päewal, mil ta naine ükski oli? Kes haawas teda? Silmapilguks mäsafid mõtted Jeewetis. „Jumal, sa wägewaim, miks andsid ta teda, kes mu suurim waenlane, minu kätte?“ Jeeweti süda oli pehme, kuid ta au sai nii kergesti haawatud, ta tundis seda hästi. Seepärast oli tal nii raske naise sugulaste juurde minna, seepärast ei mõinud ta pilget inimestelt kanda, seepärast tõusis ka temas midagi metsikult üles, kui ta teda, kes end ta waenlaseks nimetas, nõnda oma kätes nägi. Kas ei olnud see märgiks, et ta kätte maksta tahtis, et ta tahtis teda kahjutuks teha, kes paljudele kahju teinud, kes millegi ees ei taganenud?

„Jeewet, see on sinu tund,“ sofstas hää jälle, „tarwita teda, kasuta filmapilku, enne kui su naine tagasi tuleb; ega ta ei märka, millesse ta furi.“ Jeewet wärises palawas siemises mõitluses.

(Järgneb.)

Mõndasugust

C. E. tähendab ennaftalgamise elu. Üks Milwaukee Edasiüüdjä, kelle laew Meksiko rannal hukka läks, hüppas päästepaadist julgesti haitaladest kihisewasse merre, et teistele paadis ruumi anda. Enne selle elufardetawa sammude ette- võtmist heitis ta kuu seelast ja kinnitas C. E. märgi järgi külge. Lainetega mõideloos jõudis ta õnnelikult ja terwelt rannale. C. E. märk oli ta ainuke warandus, mille ta päästis. Siit näeme, mis C. E. mõnel Edasiüüdjäl tähendab. See ei ole tühi sümbol, see tähendab midagi suuremat ja sügawamat, see on saanud osaks temast enesest.

Mis on kõige wäiksem. Atom, mida peeti enim ollu- se lahutamatuks osaks, seisab koos algaatomiteft ehk elektrooni- dest. Need wiimased on kõige wäiksemad kehad, mida seni tun- tajse. Nende juurus on küll dieeti wälja arwatud, aga nad on nii piisakesed, et wõiwad ajuda ainult õpetlase ajus ja paberi peal. Hariliku sureliku mõistus ei suuda niisuguseft wäikseft kuidagi aru saada. Katsume jeda näidata wõrdluse waral.

Piisilasi tunneb juba igaüks, ehk neid küll ühegi sureliku film mikrofoobita pole näinud. Aga — elektroon on piisilaseft niipalju korda wähem, kui piisilane maakerast. Kui ühel inime- sel tuleks tuju hakata lugema elektroone, mis on ühe kantmilli- meetri õhu sees, ja ta loeks päewad-ööd otja, kümme elektrooni sekundis, peaks ta tööd tegema 1.400.000.000 aastat. Tead- laste arwamise järele on meie päike oma peenema perega 30 mil- joniit aastat wana. Kui nüüd isa jätaks elektroonide lugemise poja hoolde, poeg püüaks järele pojale juu., ei jõuaks nad siiski jeda tööd ära teha. Päikesejüsteem peaks 45 korda uuesti sündima, alles siis ehk oleks wõimalik ära lugeda, palju elekt- roonijid on kantmillimeetris õhus. „Nädal.“

Suutide wool Palestiinasfe. Suunitus rändas Pa- lestiinasfe 4000 juuti, 2900 wastu maikul ja 13.000 wastu eelmisel aastal. Jerusalemma sõnnumi järele kawatsewad araab- lased nõnda siiserändamise keelu.

Smelik paranemine. Mõne nädala eest olime Darjelin- gis ühes palwekoosolekus. Seal keegi inglise misjonär jutus- tas järgmist:

Jõulu algul oli meil misjonäride aastakonverents Bena- refis, misjuguine on hindulaste pühapäim. See konverents oli kawatsetud eestkätt misjonäride waimlike elu süwendamiseks ja elustamiseks, kuid oli ta ühes sellega üldiseid koosolekuid. Juh- tus neisse koosolekuisse tulema keegi hindu arst. Issanda sõna läks selle mehe südamesse ja ta pööris. Järgneval päewal tõi

ta omaga ligi ühe sõbra, kes oli kurt ja pime. Ta wiis selle sõbra koosolekus ette ja ütles, et palutaks tema eest, et see saaks kuulmise ja rääkimise annu, sest nõnda apostlidki tegid ja imed sündisid. Mõnede meelet näis see wõimatu olewat. Kuid et mitte selle mehe usku, mis alles oli süttinud, ei häbistataks, asetajime selle asja Jumala ette. Otsustajime ijaaraldi paas- tuda ja paluda tema eest. Järgneval päewa saatime mõdda paastumises. Järjekindlates palwetes tundime asja Issanda ette. Ja jama päewa õhtul wõttis see mees wastu ristiusu wabastajana ja palus ristimist. Ristimise hanaft tõustes jai ta tunda imelise eluwäge omas keeles ja wähe aja pärast jai ta sõda sõna Jeesus.

Weelgi järgmise päewa olime paastumises ja palwetes. Ja õhtul sündis see ime, et ta tõrwad awanesid kuulma ja kee- lepaelad said täiesti lahti. See oli waldaw filmapill temale, nii waldaw, et ta enam ei wõinud olla wait, waid kohe hakkas tunnustama ja jultustama, mis oli sündinud. Kolmel erikeel- ta kuulutas: eisteks urdu, siis hindu ja wiimaks inglise keel. Mõned ta sõbrad olid kawatsemud teda jaata Ameerikasfe täht- sate arstide hoolde alla. Selle eesmärgiga olid talle kogunud juure summa raha, mitmed tuhanded rubiid. See forjandusleht oli ta taskus. Selle wõttis ta ja rebis tükkideks ja rõõmul hüüdis: „Ei mul enam sedagi tarwis ole, sest Issand on suuri asju teinud mulle.“

Issand on seefama eile, täna ja igawesti. —

„Nuorten Todistukseft“ P. S.

Strefemanni enda iseloomustus. Saksa wälisminister Dr. Gustaf Strefemann lisab oma parteifõnes enda iseloomus- tust järgmise salmikese, nagu kõneleb „Deutsche Zeitung“ (518).

Ma pole wäike Hansuke,
ega tallejabe, —
olen poolik kristlane.
Lõõb mind keegi waljusti,
Tafun talle samuti.
Mii ma ifka tegutsen
Terwe eluaja.

Sarnane on mehe kahetsemiswäirilise ristiusu, kellele on usaldatud Saksa wälispolitika ajamine. Paremni mõits en- nast nimetada sotsiaaldemokraadiks, kes aujalt loobub ennaft nimetamast kristlaseks. „Auf der Warte“.

Kodumaa teateid

Tallinna C. E.-lastel on wiisiks iga kolme kuu tagant toffu tulla. Seefordne koftutulemine oli 30. augustil „Allika“ Baptisti koguduse ruumikas ja waft remonteeritud palvemajas. Koosolek oli hea ja õpetlik. Seisab noorte hull sügishooaja algul, mil jälle waated enam sise poole on pöördub, algab õppe, kuid ka jumalariigis kutsutöö, mispäraft tarwilikud olid need näpunäited, mida toofordne koosolek andis. Sisesejuhatusjeks kõneleb W. Kottas Taanieli 1. peatüki üle, toonitades, et nende noormeeste eeskujudele jälgijime, tarwitades lihtsat wilja (Jumalajõna — piiblit), milles meie elu ja ka ilu peitub.

W. S. Dahli kõne oli enefefawatusele pühendatud. Püüratud aja tõttu ei saanud ta ainet täielisemalt käsitada. Leidis, et on waja meil enefefawatust — üld- kui ta eriasjus. Harjutada endale häid harjumusi. Sundima ka ennaft piibli järele elama nagu Paulus 1. Kor. 9: 27. Noor usklik peab olema: rahulik, rõõmus, kõikide wastu sõbralik, lahke, mureta, ohwimeelne — milles kõigis kaswatust wajame. Eriasjus: palwes, töötamises, ajalikus töös, kodusel elus, jeltstõnmas, loostkäämises, kuulamises, sõna uurimises on alad, kus wajame ka enda kaswatust. Viidujuhataja K. L. Marley kõne juhtis tähelepamu selle

peale, et: edasi saame ainult ohwrote läbi, et andes wõtame, loobudes saame. Kõne aluieks oli Jisaki ohwerdamine.

Wahepeal mängis Allika noorte keelpillikoos — ning ühingu ands lähiteise ülewaate oma wiimase kolme kuu tegevuseft.

Järgmine koftutulek oleks 26. now. „Sinise Risti“ ruumes.

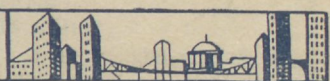
Mitu korda on tänawu juwel uskliknoorte hulga Prangli saart terwitatud. Saar asub kilomeetrit 35 Tallinnast ja on 4—600 inimesele ajukohaks. 15. aug. õhtul sõitjil üle 30 C. E.-lase Prangli poole, kuhu õhtu hilja jõuti. Waikes õhõhõlmas olid palwes — mis järele pere laiali walgus ääforterteiselt. Pühapäewa hommikul oli koosolek kabelis — ja päraft lõunat nii sama; mõlemad koosolekud olid õnnistatud, osawõtt rahwa poolest oli elaw.

Tagajõit jündis lainetawal merel; mootorpaat, milles 40 inimeje ümber oli, kõitus aina suurte lainetel. Eistiki Jsa käfi hoidis neid neelamaft. Jlus on õõ pimedas läheneda mere poolt Tallinnale, selle tulede merele, mis särab rannaft.

Siiu-Kärdla ja Narwa C. E. Ühingu pühitjeft oma aastapäewi 30. augustil.

Wälismaa teateid

Soomes on C. E. liikumine wõimalt edasi minemas. Jga talwel peetakse linnas ja maal suuremaid äratuskoosolekuid pikema aja kestel. Palju hingi tuleb neil ajal Jumala juurde. Nii näiteks on Wiipuri C. E. ühingu sse uusi liikmeid ärkamise läbi juurde tulnud üle 70 ja koguduse 20 liiget lähiteise aja jookjul. Muudugi usklikud wõitlewad ka palwes ärkamiste päraft palju. Kohtades, kus ärkamine sünnib ja weel ühinguft ei ole, ajutatakse kohe noorift ärganuift C. E. ühing. Nii ajutati Jsoonhrrõdes uus ühing, millesse kohe liitus 64 liiget ja päraftpoole uusi juurdegi on tulnud. Suure ohwimeelga ehitatakse uusi palvemaju üles. Selleks on eraldi ajutatud ehituse o.-ü. „Beetel“, mille ülesandeks on uute palvemajade ehitamine. Oleks jarnane meil Gestiiski waja. Wõrdlemiift palju on neil ka töötegijaid wendi ja õdesid. Suwel, mil järjekindlamat tööd pole wõimalik teha, korraldatakse juuri konverentse, nõndanimetatud „nuorisõ juhlat“ ülemaalsi, kui ka maakon- dade juhlastid noorte kaswatamijeks ja äratamijeks. Sarnasid peetakse waga rohkesti ja need on juures õnnistujeks olnud. Näüd, mil Soome C. E.-lased omale misjonitelgi on saanud, peetakse juhlad telgis, kus enam siis ruumi kirjafskäämijel pole farta.

Joh. D. Rockefeller (jun.) on annetanud miljon dollarit Chicago ülikooli usuteadusfakulteedile. See on käesolewal aastal Rockefellerilt teine miljonidollariline annetus usuteaduse toetamijeks.

Wesley Metodisti kirik Inglismaal otjustas liituda, kahe teise kirikuga, — Primitiiv ja Ühendatud (united) metodistidega.

Hiina Sisemaa misjonil (China Inland Mission) oli juunis mitmekordne aastapäew. Misjoni alustamijest sai täis 60 aastat, häälekananja (China's Millions) tekkimijest 50 ja S. S. M. Misjoni ajutaja misjonär Hudson Tayloriga surmalt 20 aastat.

Rooma Katoliku kiriku misjonitöö Hiinamaal on uut tuge saanud Põhja Ameerika katoliiklastelt. Nimelt teeb Ameerikas katoliikufirik juuri edusamme. Minewitus olid katoliik- sismi edustajajaks Hiinamaal peaaesjalikult prantslased, toetatud Hispaania, Itaalia, Saksa ja Belgia allikajit. Prantsusmaa on nüüd efimeje koha pidanud jätna Ameerikale, kus kogutakse juuri summasid, töötawad kaksteist kooli misjonäridele ettevalmistamijeks j.n.e. Suurem oja selleft Ameerika katoliiklaste misjonihuwist on pühendatud Hiinale ja tööd alustatakse laia- wiisilijelt. Ameerikas ehitatakse kolledzheid misjonär-preestrite kooli- tamijeks ja on wähe tahtlust, et katoliikufirik Hiinas kaswad ja wõib aja jookjul wõimule pääjeda. Ch. Millions.

Hiina keeles on C. E. (Kristilik edajipäädmine) tõlgitud „Kristilik kõigest jõuft tõmbamine“. Nii siis paljuütew nimi — „Tõmba - kõigest - jõuft ühing“. Saksa keeles „Ent-

schiedenes Christentum“ — otjustaw, ehk kindel ristiusk. Wene keeles — „Siila Ewangeelija“ — Ewangeeliumiwägi, prantsus- keeles — „Actimite chretienne“ — kriitlik tegevus. j.n.e. Kõigis ikkagi üks mõtte, kuigi algustekele tähendust täpielt ei saa edasi anda.

Dahtoni linnas, Tennessee sfariigis, Ameerikas lõp- pes hiljuti juur kohtuproffes, mille asjaks teatawasti oli ewo- lutusioonipetus. Jmalik ajafirjandus tegi suurt kõmu, nagu igauks ije wõis näha. Profes, nimetati pilkawalt „ahwiiproffes- siks“ j.n.e. Ideasju moonutati sihilikult. Milles seis,si lugu? Praeguise Ameerikale panid aluse usklikud wäljarändajad, puri- taanlased, kuääkerid, baptistid j.n.e. Põgenedes Euroopaft ta- gakiuamistesse eest rajasid nad seal omale uue kodu, kirjutati uus riigi põhikiri ja seadused. Nuu seas ei tohtinud rahwa kooli- des õpetada piiblit eitawaid teooriaid. Riisugune seadus mak- sis Tennessee sfariigis, mida keegi kooliõpetaja ignoreeris.

Kohtu otjustada ei olnud, kas ewolutusioonipetus on wale wõi mitte, waid — kas teda koolis õpetada on seaduse rikkumine. Ja jeda ta oli.

Siisilijelt on ewolutusioonipetus puht paganlik mõiste ja täiesti piibliwastane. Kjaloolijelt ei ole ta midagi uut. Juba wana Kaldea mõttetargad õpetasid jeda, hiljem kreeklased j.n.e. Ta ei ole ka teadus. Ei olnud wanaaja Kaldea ega kreeka mõttetarkadel selleks ju mingijuguseid tõendusi, nagu ei ole jeda ka meie ajal. Kui wõimalik loobame sellest ehk edaspidi piie- malk kõnelda, jekt jeda õpetust tunnistasdes peab igauks ristiusu loogilijelt kõrwale jätma. G. T.

30. Ameerika Rahwuswaheline C. E. konverents peeti teatawasti 4.—10. juulini Portlandis Or. Gestawa ulatuse ja mitmekesiduse päraft ei saa konverentsist liihidalt ülewaatlikku pilti anda. Terwitusi Euroopa C. E. noorte poolt andis James Kelly. Ta kõne teeniiks oli „Rahwuswaheline wennameel“, mille all rääkis Euroopa usuoludeft. Sõja tagajarjel tekkis palju wiletsust. Paljudes kohtades on usuline jallimatus suur ning protestantijlikud kogudused wõitlewad oma elu eest. (Inglis- maa. Tõlk. täh.)

Riia Balti riikide konverentsist kõneldes puundutas ka C. E. tööd neis riiges. Hästi organiiseeritud on C. E. liikumine Gestiis. Wäga kiitwalt rääkis Kelly protestantismi wõitlemijest Poolas, kus Rooma Katoliku hierarhia teeb fõit, mis wõib, et protes- tantlikku tööd takistada.

Eshehoslowakias oli emne sõda protestantide rõhumine ja tagakiuamine riigikriitu poolt nii suur, et wabamate aegade tu- lekul rahwas hulgana katoliikufiriku walitsuse alt lahku ldi.

Ungari on ka Rooma-katoliku maa, kuid protestantlik ja

evangeeliline vähemus elab ja töötab. Siin on ka C. E. liikumine tähelepanemise väärt tugev ja teeb suurt tööd.

Rumeenias on teisenjulistised peale riigikiriku niisama rõhutatud, kui enne sõda.

Wene valitjus püüab usku rahwa hingest kaotada, keelates lastele kuni 18 aastani midagi usust kõnelda ja tehes muud tahtistusi j. n. e.

Kelley väitab, et Euroopa on liig waene, et saata saadituid tuleva-aastasele C. E. ilmatõnnerentile Londonis. Ta kutsub ameeriklasti üles — kogu koguda 2000 dollarit Euroopa C. E. saaditute reijufundeks. Sama suure jumma annetawad inglise noored. Kelley kõne arwaldas suurt mõju ja kohe tehti esimene korjandus mainitud kapitali heaks.

Dr. Clark pani, nagu juba teatatud, wanaduse pärast Ameerika C. E. liidujuhataja kohused maha. Ta püüdis seda teha juba hulk aastaid. Nüüd jelsamal päewal — 6. juulil, — astus ta 38 aasta eest selle kohale. Almalidnu juhatajaks jääb ta edasi. Temaga oleks üleilmlik C. E. oma parema sõbra ja toe kaotanud. Ameerika C. E. liit otjastas Dr. Clarki nimeline kapital 100.000 dollarit, mille protsendid läheksid tema ja ta abi-

kaaja toetusjeks. Peale nende ärakutsumist jääts jee kapital C. E. liidu omanduseks.

Uus juhataja — Poling, on juba lapsest saadist C. E. liige (juunior). Praegu on ta üks paremaid kõnelejaid, kirjanikkudest, kiriku reformaatore ja õpetaja ühe huurema koguduse peal.

Wenemaal on praegu umbes 8000 kristlikku osadust wõi organisatsioonid. Enne sõda oli seal 300.000 ewangeliumiühikut. Nüüd on kommunistide tagakiusamistest hoolimata juba juba üle wiie miljoni. Kõnagogude walitjuse aruame teatab, et kahjuks olla Wenemaal alles 13.000.000 inimest ristiusu mõju all. Kuid neist ainult wiis miljonit tunnawad niipalju kristuse õpetust, et ühinefid ühe ehk teisega neist 8000 kristlikkudest ühingu- gudest wõi kogudustest.

Austrias on umbes üks ja üks weerand miljonit protestantidust. Wiini linna kahe miljoni elanikust on 100.000 protestantid. Protestantide pühapäewatoolitööd oli waremalt walitjuse poolt riigikiriku (Rooma-katol.) pealekäimisel tahtistatud. Nüüd on selles asjas suuremad võimalused. 1921. a. sügisel asutati Uskudewaheline Pühapäewatoolitöö Liit. Mõõdunud aastal pandi ametisse liidu poolt reijusekretär.

C. E. Times.

C. E.-laste piiblitugemise temiraamat.

August.

Muline elulõpp.

E. 31. Tormis koju. 2. Kun. 2:1—12.

September.

- E. 1. Genoki ärawõtmine. 1. Moos. 5:21—24; Heebr. 11:1—6.
 K. 2. Eestijulid elulõppotjus. 2. Tiim. 4:6—8; Wäilip. 2:16—18.
 N. 3. Waikne kodutee. Heebr. 11:13—16; Room. 8:14—17.
 K. 4. Üle hana ulataw õnnistus. 2. Kun. 13:20—21; Luuka 24:36—43.
 L. 5. Eludõhtul. Luuka 2:25—35.
 P. 6. Sa wõtad mind auga wastu. Laul 73:15—28.

Tõesti, üks salapärane Jumal!

- E. 7. Jõsand on annud. 2. Kun. 4:8—17.
 T. 8. Jõsand on wõtnud. 2. Kun. 4:18—28.
 K. 9. Jõsanda nimi olgu kiidetud! 2. Kun. 4:29—37.
 N. 10. Tema wõtab hoolekandja ja kingib elatise. 2. Kun. 4:1—7.
 K. 11. Tema mõtted on kõrgemad, kui meie mõtted. Jeerem. 29:10—14; Zeef. 55:8, 9.
 L. 12. Jumala piiritu kõrgus. Room. 9:14—24.
 P. 13. Uurimata on tema teed. Room. 11:25—36.

Uju sõnakuulmine.

- E. 14. Uskmatuse eeskite. 2. Kun. 5:1—7.
 T. 15. Uju sõnakuulmine. 2. Kun. 5:8—14.
 K. 16. Uju süwenemine. 2. Kun. 5:15—19.
 N. 17. Uju sõnakuulmine ja ihuterweksjaamine. Luuk. 17:5—14.
 K. 18. Uju sõnakuulmise õnnistus. Luuk. 17:15—21.
 L. 19. Jumala töötus ja usu sõnakuulmine. Luuk. 9:1—7.
 P. 20. Rahkordne usu sõnakuulmine. Jaak. 5:13—18.

Patt on inimeste hukatus.

- E. 21. Truudusetus lööb meid endid. 2. Kun. 17:1—6.
 T. 22. Wäärjumalad ei aita. 2. Kun. 17:7—12.
 K. 23. Rahwa jumalafarmata olek. 2. Kun. 17:13—18.
 N. 24. Karistatud maalt wäljaajamisega. 2. Kun. 17:19—24.
 K. 25. Wäline hea käetäit — silemine hukatus. Dojea 10:1—8.
 L. 26. Ümberpöörmine on wõimalik. Dojea 6:1—6.
 P. 27. Rahetejale annab Jumal armu. Dojea 14:2—10.

Jumala heldus.

- E. 28. Jumal annab rikalikult. Laul 104:24—30.
 T. 29. Tema muretseb iga olewuse eest. Laul 104:10—18.
 K. 30. Tema aitab jumalafartlikke. Laul 145:13—21.

Oktoober.

- N. 1. Tema annab õige ilma. Laul 148:1—11.
 K. 2. Pane tähele Jumala jala jälgi. Laul 65:1—14.
 L. 3. Tema annab toitu ja rõõmu. Ap. t. 14:8—17.
 P. 4. Temas on meie kõik. Ap. t. 17:24—31.

Üks waga kuningas.

- E. 5. Hiskia piff ja õnnistatud walitsus. 2. Kun. 18:1—8.
 T. 6. Hiskia palwekuulmine. 2. Kun. 20:1—11.
 K. 7. Hiskia usukaswamine. Zeef. 38:9—22.
 N. 8. Hiskia ekkiamm ja alandamine. Zeef. 39:1—8.
 K. 9. Jumala troost kahetejale. Zeef. 40:1—5.
 L. 10. Jumal suur sõnas ja teos. Zeef. 40:6—21.
 P. 11. Jumala jõud inimestele tarwitamiseks. Zeef. 40:22—31.

Jõsand aita!

- E. 12. Jõuetuse waenlane. 2. Kun. 18:9—19.
 T. 13. Hiskia on waikne ja uus tugev. 2. Kun. 18:29—37.
 K. 14. Hiskia aimute kaitse. 2. Kun. 19:14—31.
 N. 15. Hiskia usku ei peteta. 2. Kun. 19:32—37.
 K. 16. Mina olen Jumal ja pole ühtki teist! Zeef. 45:18—25.
 L. 17. Jumal on üks talju igawesti. Zeef. 26:1—12.
 P. 18. Jumal on minu õnnistus. Zeef. 12:1—6.

Põgenege wäärjumalateenistuse eest!

- E. 19. Seda nõuab seadus Jumalaga. 2. Kun. 23:1—7.
 T. 20. Seda peab tegelikult läbi wiidama. 2. Kun. 23:8—14.
 K. 21. Puhasta põhjalikult! 2. Kun. 23:15—20.
 N. 22. Wäärjumalateenistus omafasupüüdumiseft. 1. Kun. 12:26—33.
 K. 23. Jumal kaitseb oma ärawalituid. 1. Kun. 13:1—10.
 L. 24. Hoiu end muultliku meele eest! 1. Kun. 13:11—22.
 P. 25. Üks kaebtus ilma enesetundmijeta. 1. Kun. 13:23—34.

Truudus truuduse pärast.

- E. 26. Joofta reformatoorne, usupuhastuslik tegutsimine. 2. Kun. 23:21—28.
 T. 27. Manitus kaju kuulmijele. 5. Moos. 4:1—14.
 K. 28. Joofta uuendab seadust. Jooft. 24:1, 2, 14—33.
 N. 29. Läbielamus seaduse Jumalaga. 1. Saam. 7:1—14.
 K. 30. Jumaliku seaduse tahtmine. 5. Moos. 7:1—16.
 L. 31. Jumal kinnitab oma seadust Saalomoga. 1. Kun. 9:1—9.

November.

- P. 1. Seaduse truudus toob Jumala õnnistuse. 1. Kun. 18:1—12.

Wäljaandja: Eesti Usklikkude Noorte C. E. liit.

Wastutaw toimetaja: W. Rakkes. Toimetuse aadress: Tallinn, Jürskeli t. nr. 12—6.

K.Ü. „Külwaja“ trükk, Keilas.

Hind 15 marka.